

Elżbieta Rosochacka
przy współpracy Alicji Groblewskiej i Iwony Burzyk
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
Departament Polityki Społecznej
Urząd Miasta Łodzi

RAPORT GMINNY 2020

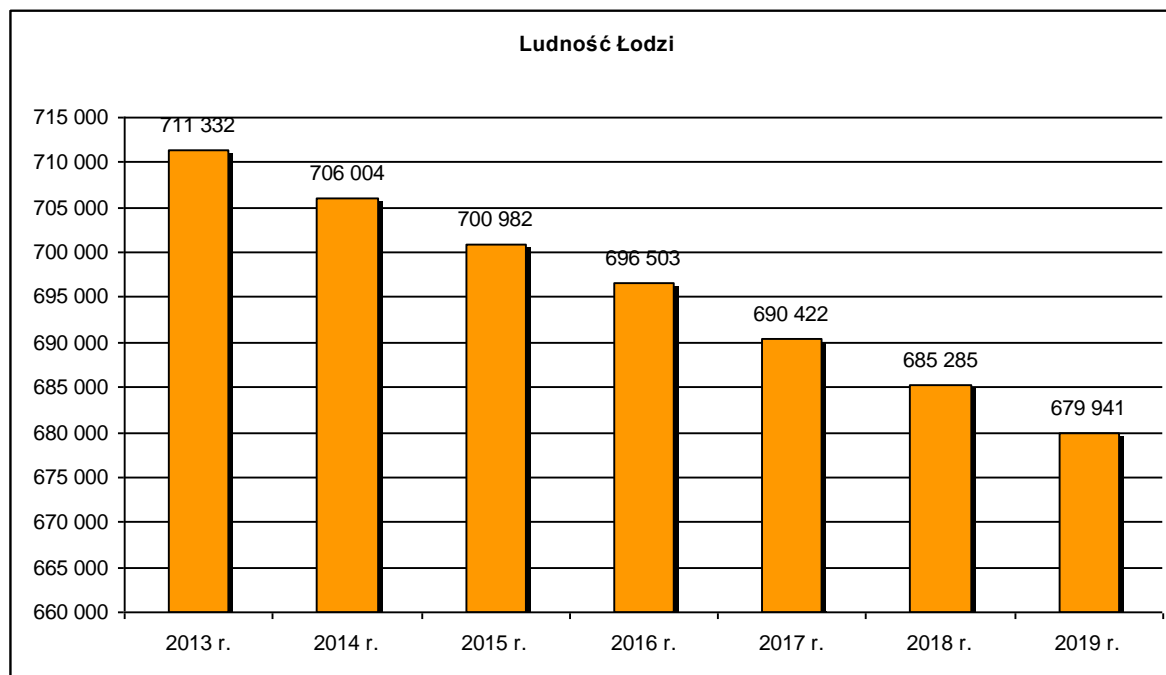
Monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii
na terenie gminy
(dane za 2019 rok)

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA	4
Problem narkotyków w Europie	4
Nowe zagrożenia – ocena zjawiska w Europie	5
Leki OTC	7
III. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII – MIEJSKI PROGRAM	9
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	
Cele programu, sposoby realizacji, wysokość środków finansowych na ich realizację	10
IV. PROBLEM NARKOTYKÓW I NARKOMANII	10
Zakres danych	10
Problemowe używanie narkotyków	12
Lecznictwo ambulatoryjne	13
Lecznictwo stacjonarne	17
Lecznictwo stacjonarne dla osób z podwójną diagnozą	21
Detoksykacja	24
Program Metadonowy	25
Terapia jako forma profilaktyki	28
Konsekwencje zdrowotne i społeczne	29
Inne problemy	33
Dostępność ekonomiczna	35
V. OGRANICZENIE DOSTĘPU DO NARKOTYKÓW	36
VI. WNIOSKI	49

I.WPROWADZENIE

Łódź jest miastem wojewódzkim w środkowej Polsce, posiada prawa miejskie od 29 lipca 1423 r. Według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi liczba mieszkańców na dzień 31.12.2019r. wynosiła 679.941 osób (303.954 mężczyzn i 433.980 kobiet). Łódź jest trzecim miastem w kraju pod względem liczby ludności i czwartym pod względem powierzchni.

*stan na 31.12. 2019 r.

Według danych statystycznych 12,83% (87.259) mieszkańców stanowią łodzianie w wieku od 0-14 r. ż., 63,33% (430.598) to osoby w grupie wiekowej 15-64 r. ż. oraz 23,84% (162.084), powyżej 65 roku. Warto także zaznaczyć, że 18% (122.704) mieszkańców stanowią dzieci i młodzież w tzw. „wieku edukacyjnym” - od 3 do 24 roku życia.

Na terenie Łodzi w roku szkolnym 2019/ 2020 funkcjonowało 90 szkół podstawowych oraz 46 szkół ponadpodstawowych. Łącznie 136 placówek (poza placówkami dla dorosłych i kształcenia specjalnego). W szkołach podstawowych uczy się 39.779 uczniów, a w szkołach ponadpodstawowych – 21.380 uczniów. Łącznie w ww. szkołach uczy się 61.159 uczniów.

Jednym z czynników decydujących o rosnącej popularności Łodzi jako lokalizacji centrów nowoczesnych usług biznesowych jest fakt, że miasto dysponuje wysoko wykwalifikowaną kadrą i dużą populacją studentów.

W Łodzi swoją siedzibę ma 19 uczelni wyższych (7 publicznych i 12 niepublicznych). W 2019r. studiowało na nich 64.443 studentów, w tym na uczelniach publicznych 52.512 studentów (dane GUS), co czyni z Łodzi jeden z najważniejszych ośrodków akademickich

w Polsce. Największymi są Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka i Uniwersytet Medyczny. Poza tym działają m.in. ASP, PWSTTviF, Akademia Muzyczna. W Łodzi znajdują się także centra badawcze, m.in. Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN, Centrum Badań Mikrobiologicznych PAN i Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii pod auspicjami UNESCO.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

Problem narkotyków w Europie

Narkotyki od dawna są zjawiskiem transgranicznym. Problemy narkotykowe w Europie są coraz bardziej powiązane z globalnymi wydarzeniami i są pod ich wpływem, dlatego kluczowe znaczenie ma analiza trendów i zmian nie tylko w poszczególnych krajach ale także w szerszym kontekście międzynarodowym.

W 2019 roku Dyrektor EMCDDA Alexis Goosdeel przedstawił raport na temat rynków narkotyków UE. Stanowił on „wyraźne wezwanie dla decydentów”.

Powtórzył on po raz kolejny, że raport, ogłoszony 26 listopada 2018 r., to „wyraźne wezwanie do przebudzenia” dla decydentów, by zająć się szybko rozwijającym się rynkiem narkotyków, który jest coraz bardziej globalny, połączony i umożliwiany cyfrowo. Hiperprodukcja narkotyków, zarówno w granicach UE, jak i poza nimi, doprowadziła do wysokiej dostępności substancji naturalnych i syntetycznych, a konsumenci mają teraz dostęp do szerokiej gamy bardzo silnych i czystych produktów w przystępnych cenach. Podkreślił także swoje rosnące zaniepokojenie wzrostem przemocy związanej z narkotykami i korupcją w UE. Działania w sprawie daleko idących konsekwencji rynku narkotyków dla zdrowia i bezpieczeństwa muszą być teraz pilnym priorytetem.

Europejczycy wydają co najmniej 30 miliardów euro na narkotyki każdego roku na poziomie detalicznym, co czyni rynek narkotyków głównym źródłem dochodów dla zorganizowanych grup przestępczych w Unii Europejskiej. Około dwóch piątych tej kwoty (39%) wydaje się na marihuanę, 31% na kokainę, 25% na heroinę i 5% na amfetaminę i MDMA.

Stronę polską w działaniach międzynarodowych reprezentuje Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii (CINN KBPN), które jest działem Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii odpowiedzialnym za prowadzenie krajowego systemu informacji o narkotykach oraz monitorowanie aktywności podejmowanych na rzecz przeciwdziałania narkomanii. CINN KBPN powstało w ramach procesu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej.

CINN KBPN pełni rolę punktu kontaktowego dla Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) z siedzibą w Lizbonie. Powadzi krajowy system

informacji o narkotykach oraz monitoruje działania podejmowane na rzecz przeciwdziałania narkomanii na poziomie krajowym i międzynarodowym. Ponadto realizuje i inicjuje badania dotyczące problemu narkotyków i narkomanii oraz opracowuje i udostępnia ich wyniki.

W swoich działaniach w obszarze epidemiologii CINN KBPN koncentruje się na pięciu kluczowych wskaźnikach EMCDDA:

- rozpowszechnienie używania narkotyków w populacji generalnej,
- zgłaszalność do leczenia,
- choroby zakaźne związane z narkotykami,
- zgony spowodowane narkotykami,
- problemowe używanie narkotyków.

W ramach współpracy z EMCDDA działa w Polsce także System Wczesnego Ostrzegania o Nowych Narkotykach. Unijny system wczesnego ostrzegania, obsługiwany przez EMCDDA i Europol, odgrywa kluczową rolę we wspieraniu gotowości na szczeblu krajowym i UE oraz reakcji na nowe substancje psychoaktywne (NPS). Działają od 2005 r. i obejmują te dwie agencje, 30 krajowych systemów wczesnego ostrzegania w całej Europie, Europejską Agencję Leków i Komisję Europejską.

6 marca 2020 roku odbyło spotkanie dodatkowe w ramach 63 sesji Komisji Środków Odurzających ONZ (CND) zorganizowane wspólnie przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN), organizację A.Li.Sa./ASL2 (Włochy), Komisję Europejską oraz UNODC Prevention, Treatment and Rehabilitation Section, pn.: „Stworzyć profilaktykę bardziej skuteczną w Europie? Artur Malczewski (KBPN) zaprezentował wyniki dwóch międzynarodowych badań w ramach projektu „ASAP”, których celem była analiza systemów profilaktycznych oraz instytucji zajmujących się profilaktyką w Unii Europejskiej. Ponadto przedstawił proces implementacji europejskich standardów w Polsce.

Nowe zagrożenia – ocena zjawiska w Europie

Według najnowszego raportu EMCDDA z 2018 roku nowe substancje psychoaktywne (NSP), nazywane w Polsce „dopalaczami” pozostają znaczącym wyzwaniem dla polityki i zdrowia publicznego w Europie. Nowe substancje psychoaktywne, które nie podlegają międzynarodowym kontrolom, obejmują szereg substancji, w tym syntetyczne kannabinoidy, opioidy, katynony i benzodiazepiny. Z danych raportu EMCDDA wynika, że za pośrednictwem unijnego systemu wczesnego ostrzegania (EWS) odnotowano po raz pierwszy 51 NSP – czyli średnio jedną na tydzień. Aktualnie roczna całkowita liczba nowych substancji pojawiających się na rynku, spadła w porównaniu z poziomami w szczytowych

latach – 98 w 2015 r., 101 w 2014 r. Jednakże ogólna liczba dostępnych NSP w Europie pozostaje nadal wysoka. Do końca 2017 r. EMCDDA monitorowało ponad 670 NSP (w porównaniu z około 350 w 2013 r.), co pokazuje z jakimi dużymi zmianami mieliśmy do czynienia w ostatnich latach w odniesieniu do rynku narkotykowego/NSP (Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii 2018). Spadek liczby wykrywanych substancji według EMCDDA może częściowo wynikać z działań podejmowanych przez rządy krajowe w Europie związanych z zakazem obrotu nowymi substancjami, a w szczególności ich jawnej sprzedaży jako „dopalaczy”. Kolejnym ważnym czynnikiem mogą być środki kontroli oraz działania organów ścigania w Chinach, skierowane przeciwko laboratoriom wytwarzającym nowe substancje. Warto przypomnieć, że w 2015 roku Chiny zdelegalizowały po raz pierwszy 113 NSP. Według najnowszego raportu EMCDDA w 2016 roku poprzez europejski system wczesnego ostrzegania zgłoszono prawie 71 000 konfiskat nowych substancji psychoaktywnych. Dwie grupy: syntetyczne katynony i kannabinoidy łącznie stanowiły niemal 80% wszystkich przypadków konfiskat, a także 80% ilości wszystkich nowych substancji przejętych w 2016 r. Pomimo, że w 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zaobserwowano ogólny spadek ilości skonfiskowanych NSP to nie dotyczy to wszystkich NSP. Ilość skonfiskowanych syntetycznych katynonów, benzodiazepin i syntetycznych opioidów była większa w 2016 roku niż w roku poprzednim. Na zgłaszane konfiskat ma wpływ szereg czynników, takich jak rosnąca świadomość pojawiania się nowych substancji, ich zmieniający się status prawny, możliwości i priorytety w zakresie egzekwowania prawa oraz praktyki sprawozdawcze organów ścigania.

Na rynku narkotykowym w Europie od 2009 r. wykryto do początku maja 2018 roku 42 nowe opioidy syntetyczne (13 w 2017 r.). Nowe opioidy syntetyczne o bardzo dużej sile działania (w szczególności pochodne fentanylu), które naśladują działanie opiatów pochodzenia naturalnego (np. heroiny i morfiny) są coraz częściej wykrywane. Są one czasami dostępne w nowych postaciach (np. spraye do nosa) lub są sprzedawane jako niedozwolone środki odurzające, takie jak heroina czy kokaina lub są z nimi mieszane. Niekiedy sprzedawane są one jako mieszanki ziołowe do palenia. W tej formie pojawiły się one również w Polsce.

NSP i narkotyki są często przyczyną przedwczesnych zgonów. W lipcu 2019 roku EMCDDA opublikowała najnowszą aktualizację na temat zgonów związanych z narkotykami i umieralności w Europie. Informacje zawarte w raporcie są gromadzone za pośrednictwem sieci ekspertów EMCDDA ds. Zgonów związanych z narkotykami (DRD). Przedstawione aktualizacje rzuciły światło na ważne wyzwania w zakresie zdrowia publicznego, przed którymi stoją europejscy decydenci i zainteresowane strony, w odniesieniu do monitorowania,

zapobiegania, oceny ryzyka, ograniczania szkód i leczenia uzależnień. Poniżej znajdują się niektóre ustalenia „W skrócie”.

Zgony z powodu przedawkowania: bardzo duży ciężar przedwczesnych zgonów, którym można zapobiec:

- w 2017 r. W Unii Europejskiej zgłoszono ponad 8 200 zgonów z udziałem jednego lub większej liczby nielegalnych narkotyków. Szacunki te przekraczają 9 400 zgonów po uwzględnieniu Norwegii i Turcji,
- mężczyźni odpowiadają za cztery piąte zgonów spowodowanych przez narkotyki,
- większość zgonów była przedwczesna, dotycząc ludzi po trzydziestce i czterdziestce.

Opioidy: główny czynnik śmiertelnego przedawkowania w Europie

- opioidy, często heroina, biorą udział w liczbie od ośmiu do dziewięciu na każde 10 zgonów spowodowanych przez narkotyki w Europie, chociaż nie dotyczy to wszystkich krajów,
- w niektórych krajach opioidy stosowane w leczeniu substytucyjnym są często spotykane w analizie sekcji zwłok.
- Zgłaszane są również:
- zgony związane z lekami, takimi jak oksykodon i tramadol,
- zgony związane z fentanylem, jego analogami (są prawdopodobnie niedoszacowane),
- stymulanty i benzodiazepiny biorą także udział w wielu zgonach,
- analizy toksykologiczne przypadków przedawkowania sugerują, że w większości przypadków wiąże się to z toksycznością wielu leków,
- kokaina jest zgłaszana w coraz większej liczbie zgonów,
- syntetyczne kannabinoidy uczestniczyły w większości zgonów spowodowanych przez narkotyki zgłoszonych w Turcji w 2017 r.
- fałszywe leki, leki przekierowane i nowe benzodiazepiny są związane z rosnącym odsetkiem zgonów związanych z narkotykami w niektórych krajach. Benzodiazepiny budzą szczególny niepokój w Szkocji (Wielka Brytania), gdzie były one związane z ponad połową zgłoszonych zgonów związanych z narkotykami w 2017 r.

Wyniki sugerują, że osoby zażywające narkotyki wysokiego ryzyka są trzy do siedmiu razy bardziej narażone na śmierć niż ich rówieśnicy w tym samym wieku i płci w populacji ogólnej.

Leki OTC

Nadal dużym zagrożeniem jest używanie leków OTC w celach pozamedycznych. Pomimo zastrzeżeń w sprzedaży detalicznej są dalej używane zwłaszcza przez młodzież

„rekreacyjnie”. Ich zdaniem poprawiają nastrój, ułatwiają nawiązywanie kontaktów towarzyskich, pozwalają lepiej się bawić. Przyjęcie większych niż rekomendowane w ulotce dla pacjenta dawek (przekroczenie dawek terapeutycznych) może prowadzić bowiem do wystąpienia efektów psychostymulujących, euforyzujących lub halucynogennych. Jest to tym niebezpieczniejsze, że przekonaniu nastolatków i młodych osób dorosłych leki wydawane w aptece bez recepty nie są szkodliwe. Ich rosnącej popularności sprzyja niska cena leków oraz mała świadomość potencjalnych zagrożeń wśród rodziców oraz nauczycieli i pedagogów. Podobnie jak przy używaniu nielegalnych substancji psychoaktywnych informacje o sposobach zażywania leków OTC w celu osiągnięcia efektów „rekreacyjnych” w dużej mierze pochodzą z wpisów na licznych forach bądź stronach internetowych. Stały się one miejscem wymiany doświadczeń i informacji o potencjalnych skutkach działania leków OTC, sposobach ich przyjmowania a także możliwościach łączenia z alkoholem lub innymi środkami psychoaktywnymi.

Wśród leków dostępnych w aptece bez recepty zainteresowanie budzą głównie preparaty zawierające następujące związki:

- ✓ pseudoefedrynę
- ✓ dimenhidrynat
- ✓ dekstrometorfan
- ✓ benzydaminę
- ✓ kodeinę.

Bardzo duże zagrożenie stanowią pozyskiwane z pseudoefedryny substancje o silniejszym działaniu psychoaktywnym: efedron i metamfetamina.

Nadal także kwitnie produkcja z leków OTC metamfetaminy. Nielegalne laboratoria produkujące z leków metamfetaminę działają nie tylko w Polsce, także w Czechach, na

Słowacji, w Niemczech i Holandii. Najbardziej popularnym i najczęściej wykorzystywanym do tego celu lekiem jest **Sudafed**. Jest on także używany do produkcji **efedronu** - domowym sposobem.

III. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

Współpraca międzynarodowa w zakresie monitorowania i rozwiązywania problemu narkomanii i narkotyków jest niezmiernie ważna, jednak każdy kraj ma swoją specyfikę i uwarunkowania społeczne, które muszą być brane pod uwagę przy planowaniu działań w tym zakresie na poziomie ogólnokrajowym. Należy także pamiętać o specyfice regionów, miast w podejmowaniu działań na poziomie lokalnym. Podstawą do prowadzenia skutecznych działań jest znajomość uwarunkowań społecznych jak i poziom i rodzaj występujących lokalnie problemów. Wiedzy na ten temat dostarczają wyniki przeprowadzanych badań.

W 2018 roku zostały przeprowadzone badania na populacji ogólnej p.n. „Rozpowszechnienie picia napojów alkoholowych oraz używania narkotyków i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi”. Zaś w 2019 roku cykliczne badania (w formule ESPAD realizowane co cztery lata) wśród młodzieży p.n. „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi”. Celem badań na populacji ogólnej było określenie postaw społecznych wobec substancji psychoaktywnych oraz stylu życia ludności i związanych z nim różnych ryzykownych dla zdrowia zachowań podejmowanych przez mieszkańców. W badaniach brano pod uwagę zarówno legalne (alkohol) jak i nielegalne substancje psychoaktywne. W związku z zakresem tematycznym niniejszego raportu przedstawię wybrane dane dot. nielegalnych substancji psychoaktywnych.

Mieszkańcy Łodzi wykazują się dużą znajomością nazw poszczególnych środków odurzających. Do najbardziej znanych narkotyków należą marihuana oraz haszysz- 93,5%, a także amfetamina- 87,1%, kokaina – 83,4% i heroina – 83,8%. Łodzianie deklarowali także bardzo często znajomość dopalaczy- 70,7%. Na środki wziewne wskazało– ponad 75%. Nieco mniej badanych wskazywało na znajomość sterydów anabolicznych – 52,8%, GHB- 40,9, ecstasy- 59,1% oraz LSD- 62,6% i crack- 33,2%.

Używanie narkotyków bardzo często związane jest ze spożywaniem alkoholu a dokładnie z wielkością spożycia. Współzależność tę pokazują dane dot. używania marihuany w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Średnie spożycie w litrach 100% alkoholu	Odsetek używających marihuany w ostatnim roku
abstynenci	0,0%
do 1,2 litra	2,5%

1,2 – 6 litrów	16,1%
6 – 12 litrów	10,6%
powyżej 12 litrów	30,6%

Ważnym wskaźnikiem świadczącym o aktualnym używaniu narkotyków jest jego używanie w ciągu ostatnich 30 dni. Według danych z badań w ostatnim miesiącu przed badaniem marihuanę paliło 3,4% respondentów.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Cele programu

Podstawą działań prowadzonych ze strony Miasta jest Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii, przyjmowany corocznie uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi. Źródłem finansowania są środki finansowe uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki finansowe z budżetu miasta.

W 2019 roku na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wydatkowano 1.842.274,69 zł.

Program w swej konstrukcji zakłada realizację czterech celów:

- I. Upowszechnienie i utrwalenie w wybranych grupach mieszkańców Łodzi postaw abstynenckich wobec używania substancji o działaniu narkotycznym, z dostosowaniem do specyfiki adresatów.
- II. Minimalizację dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych używaniem narkotyków.
- III. Redukcję szkód zdrowotnych spowodowanych używaniem narkotyków u osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
- IV. Poprawa jakości działań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Realizatorami Programu były łódzkie szkoły i placówki oświatowo - wychowawcze, Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej oraz organizacje pozarządowe.

IV. PROBLEM NARKOTYKÓW I NARKOMANII

Zakres danych

Monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii na poziomie lokalnym możliwe jest dzięki współpracy z:

- ✓ Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii (Warszawa, ul. Dereniowa 52/54)

- ✓ Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii Oddział Łódzki (Łódź, ul. Piotrkowska 17);
- ✓ Kliniką Chorób Zawodowych i Toksykologii Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dr med. J. Nofera w Łodzi (Łódź, ul. św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8);
- ✓ Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespołem Opieki Zdrowotnej-Szpitałem im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159);
- ✓ Miejskim Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. Rafała Chylińskiego (Łódź, ul. Niciarniana 41);
- ✓ Łódzkim Towarzystwem Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” (Łódź, ul. Spacerowa 9/13);
- ✓ Centrum Integracji Społecznej MEA przy Fundacji „Uwolnienie” (Łódź, ul. Inowrocławska 5);
- ✓ Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „MONAR” - Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym dla Dzieci i Młodzieży (Łódź, ul. Tuszyńska 106);
- ✓ Stowarzyszeniem MONAR - Poradnią Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Łodzi (Łódź ul. Tuszyńska 106);
- ✓ Stowarzyszeniem MONAR- Ośrodkiem Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Kęblinach (Kębliny, ul. Strykowska 3);
- ✓ Poradnią Terapii Uzależnień od Środków Psychoaktywnych „MONAR” (Łódź ul. Wólczańska 225).
- ✓ Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łodzi (Łódź, ul. Kilińskiego 102/102a);
- ✓ Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Łodzi (Łódź ul. Wodna 40);
- ✓ Wydziałem Wykroczeń i Przystępstw w Ruchu Drogowym Komendy Miejskiej Policji w Łodzi (Łódź ul. Żeromskiego 88);
- ✓ Komendą Miejską Policji w Łodzi (Łódź ul. Sienkiewicza 28/30);
- ✓ Komendą Główną Policji – Centralnym Biurem Śledczym (Łódź, ul. Pienista 71);
- ✓ Prokuraturą Okręgową w Łodzi (Łódź, ul. Kilińskiego 152);
- ✓ Sądem Okręgowym w Łodzi (Łódź, Plac Dąbrowskiego 5);
- ✓ Łódzkim Urzędem Celno - Skarbowym w Łodzi (Łódź ul. ks. Brzóska 24).

Przekazywane dane służą opracowaniu corocznych Raportów, opisujących z jednej strony aktualną sytuację związaną z problemem narkotyków i narkomanii w Łodzi, z drugiej zaś pokazują zmiany zachodzące na przestrzeni lat. Takie ujęcie problemu może stanowić podstawę do weryfikowania podejmowanych dotychczas działań na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku.

Zgromadzone dane analizowane są pod kątem:

- działalności profilaktycznej – rodzaju prowadzonych działań profilaktycznych ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- leczenia i rehabilitacji – leczonych w systemie ambulatoryjnym, stacjonarnym, w oddziale ostrych zatruc (po przedawkowaniu), uczestniczących w programie substytucyjnym - z uwzględnieniem rodzaju narkotyku, wieku oraz płci,
- epidemiologii – zakażonych wirusem HIV, chorych na AIDS, zakażonych HCV, chorych na WZW typu C, zgonów w wyniku przedawkowania,
- przestępstw – prowadzonych postępowań, wniesionych oskarżeń, prowadzonych spraw w związku z posiadaniem, udostępnianiem, handlem i produkcją narkotyków oraz liczby i wielkości konfiskat,
- działań pomocowych i wspierających – pomocy socjalnej rodzinom z problemem narkotykowym, zabezpieczaniu miejsc pobytu osobom wychodzącym z uzależnienia.

Problemowe używanie narkotyków

Problem narkotyków i narkomanii znajduje się w polu zainteresowania wielu służb, takich jak leczenie, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiar sprawiedliwości, oświata. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony. Przedstawione poniżej dane liczbowe dotyczą jedynie osób, które miały kontakt z którąś z ww. instytucji. Należy jednak pamiętać, że wciąż większość osób mających kontakt ze środkami psychoaktywnymi nie przyznaje się do ich używania, nie leczy się, nie weszła w konflikt z prawem, a co za tym idzie nie widnieje w statystykach. Tak więc rejestrowani użytkownicy stanowią jedynie część ogólnej populacji osób zażywających środki odurzające lub psychotropowe.

Wstępnej orientacji, dotyczącej skali problemowego używania narkotyków dostarczają dane z instytucji reagujących na problem narkotyków i narkomanii, takich jak: specjalistyczne leczenie, pomoc społeczna, policja itp. I to one posłużą do opisanego zjawiska.

Bardzo ważnym elementem opisu byłoby określenie liczby osób podejmujących leczenie zarówno w systemie ambulatoryjnym jak i stacjonarnym. Niestety jeżeli chodzi o leczenie ambulatoryjne, nie istnieje ogólna baza danych z której moglibyśmy otrzymać informację o rzeczywistej liczbie leczonych. Tak więc zebrane dane z leczenia ambulatoryjnego w zasadzie mówią nam o liczbie zgłoszeń do leczenia, a nie o liczbie osób, które podjęły leczenie. Wiemy bowiem z doświadczenia, że osoby z problemem narkotykowym często kilka razy w ciągu roku podejmują próbę leczenia, niejednokrotnie zmieniając ośrodki. Mogą zatem być kilkakrotnie zarejestrowani (w różnych ośrodkach).

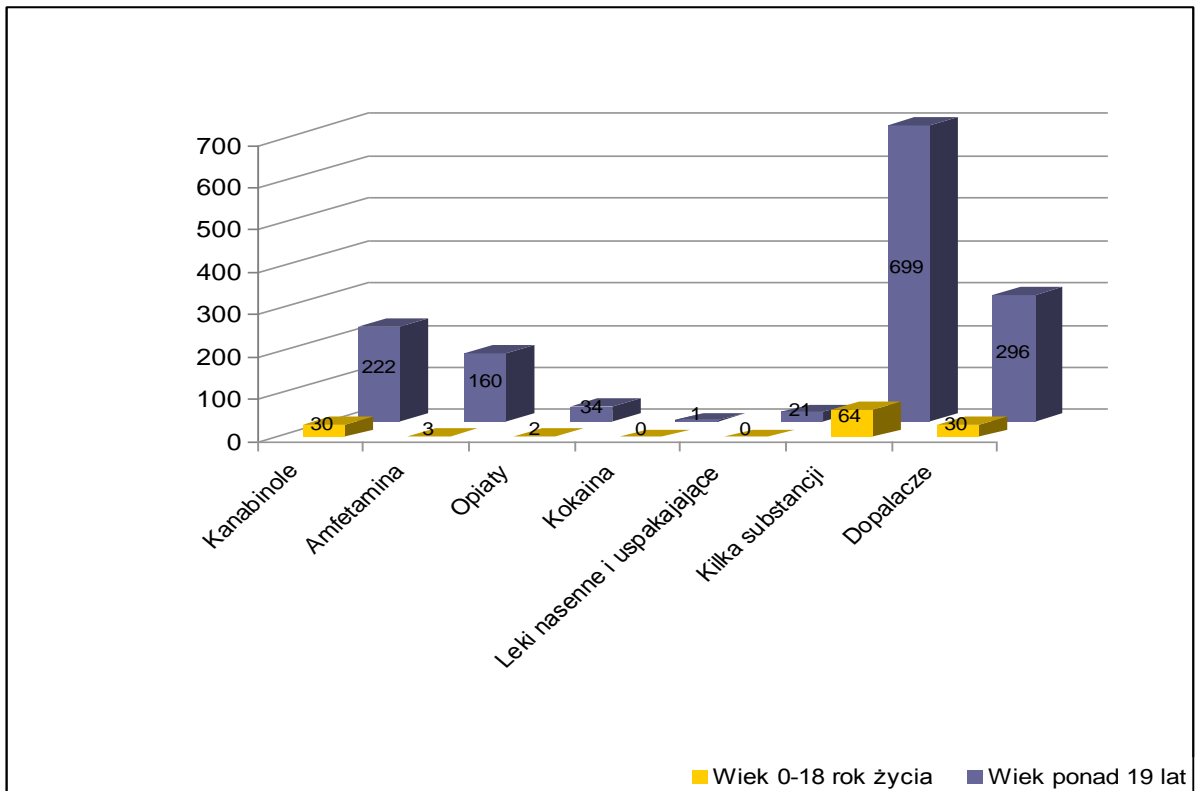
Uzyskane dane pozwalają jednak na wychwycenie pewnych cech, tj.: rodzajów narkotyków najczęściej używanych, szczególnie zagrożonych grup wiekowych oraz zależności między używaniem narkotyków a płcią.

Lecznictwo ambulatoryjne

Osoby uzależnione od narkotyków mogą w Łodzi podjąć leczenie w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Pomoc w systemie ambulatoryjnym można uzyskać w Specjalistycznym Szpitalu Psychiatrycznym ZOZ w Łodzi im. dr J. Babińskiego, Miejskim Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. Rafała Chylińskiego (Łódź, ul. Niciarniana 41), w Łódzkim Towarzystwie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” (Łódź, ul. Spacerowa 9/13 lok.2), Polskim Towarzystwie Zapobiegania Narkomanii (ul. Piotrkowska 17) oraz w dwóch ośrodkach Stowarzyszenia MONAR: w Poradni Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Łodzi MONAR przy ul. Tuszyńskiej 123/125 i w Poradni Uzależnień Stowarzyszenia MONAR w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

Liczba zgłoszeń do leczenia ambulatoryjnego w roku 2019 do ww. placówek

Rodzaj substancji	Wiek 0-18 rok życia	Wiek ponad 19 lat	Razem
Kanabinole	30	222	252
Amfetamina	3	160	163
Opiaty	2	34	36
Kokaina	0	1	1
Leki nasenne i uspakajające	0	21	21
Kilka substancji	64	699	763
Dopalacze	30	296	326
Razem	129	1433	1562

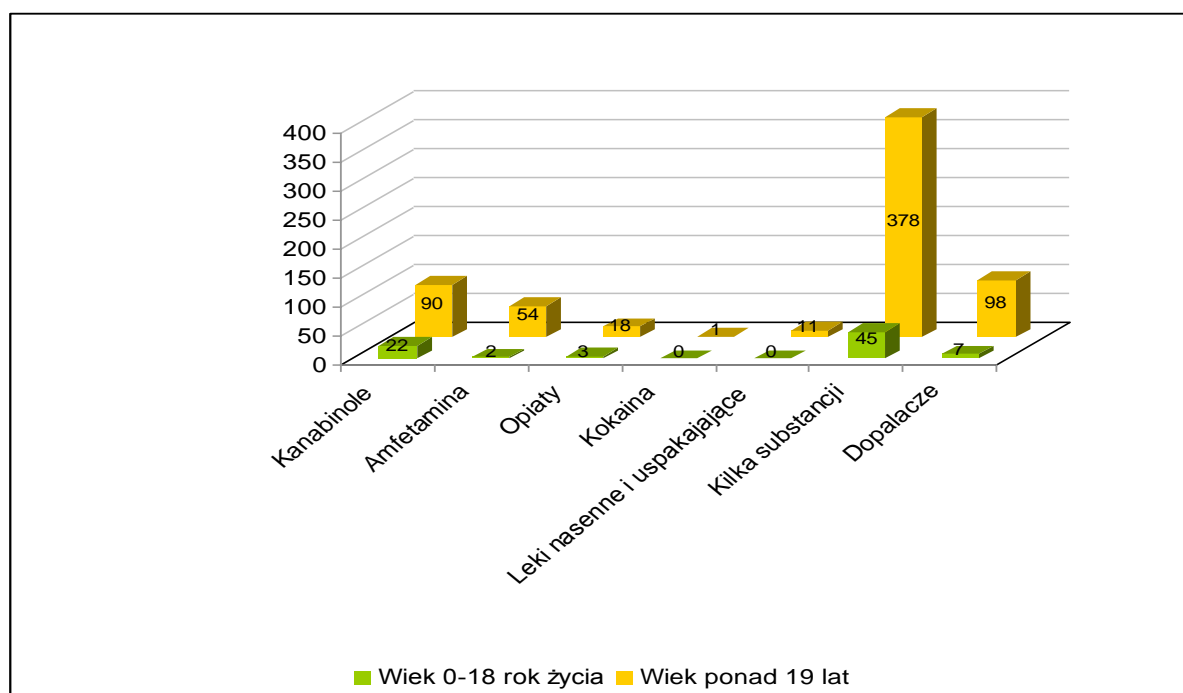
Źródło: Podmioty prowadzące leczenie w systemie ambulatoryjnym

Jak wspomniałam wyżej dane liczbowe z lecznictwa ambulatoryjnego możemy jedynie traktować jako ilość zgłoszeń, co oczywiście nie pozwoli nam określić rzeczywistej liczby pacjentów. Możemy jednak przeanalizować je pod kątem rodzajów narkotyków, grup wiekowych oraz płci użytkowników.

W 2019 roku stosunku do 2018 roku odnotowujemy spadek ogólnej liczby zgłoszeń o 16,5%. Spadek dotyczył obu grup wiekowych - do 18 roku życia (o 20,9%), ponad 19 lat (o 15,8%). Spadła liczba zgłoszeń użytkowników kilku substancji oraz leków uspokajających i nasennych. Natomiast wzrósł odsetek młodzieży używającej „dopalacze” (o 35%), kanabinole (o 23,5%). Szczególnie niebezpieczny wzrost obserwujemy wśród zgłoszeń dotyczących amfetaminy. W stosunku do ubiegłego roku ten wzrost wyniósł o 235%. Największą grupę 48,88% nadal stanowili użytkownicy kilku substancji, dalej używający „dopalacze” (20,8%), kanabinole (16,2%), amfetaminę (10,4%). Spadła również liczba zgłoszeń pierwszorazowych – o 21,6%.

Liczba pierwszorazowych zgłoszeń do leczenia ambulatoryjnego w roku 2019 do ww. placówek

Rodzaj substancji	Wiek 0-18 rok życia	Wiek ponad 19 lat	Razem
Kanabinole	22	90	112
Amfetamina	2	54	56
Opiaty	3	18	21
Kokaina	0	1	1
Leki nasenne i uspakajające	0	11	11
Kilka substancji	45	378	423
Dopalacze	7	98	105
Razem	79	650	729

Źródło: Podmioty prowadzące leczenie w systemie ambulatoryjnym

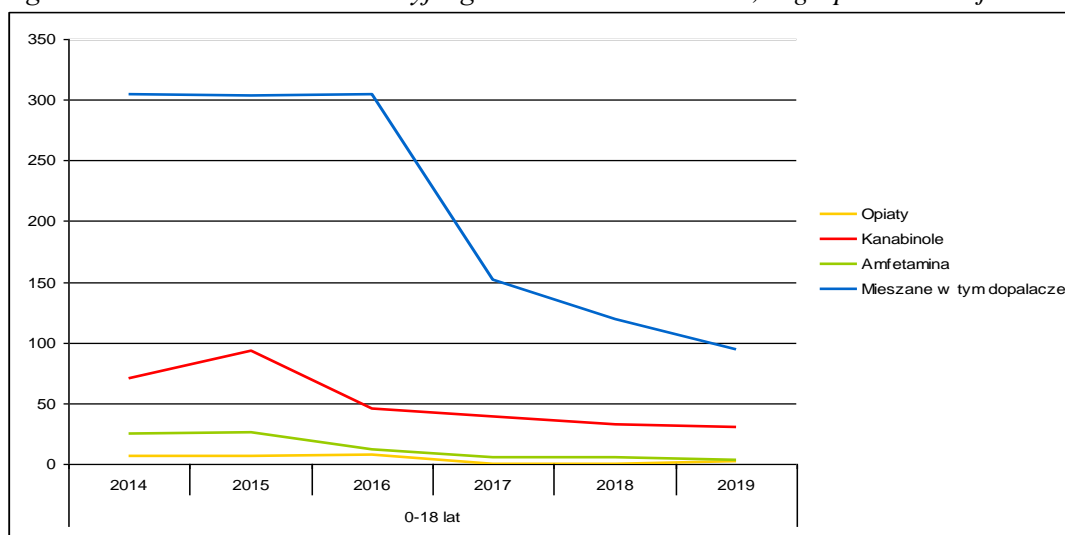
W 2019 roku wśród zgłoszeń pierwszorazowych odnotowujemy kolejny spadek w ogólnej liczbie zgłoszeń (o 21,6%). W grupie użytkowników w wieku do 18 roku liczba zgłoszeń w stosunku do 2018 r. zmalała o 12,6%. W tej grupie wiekowej odnotowujemy również znaczny spadek zgłoszeń związanych z używaniem kilku substancji, o 44,6%. Natomiast w grupie wiekowej powyżej 19 roku życia, spadek liczby zgłoszeń dotyczył także użytkowników kilku substancji (o 40%), nieznaczny użytkowników leków uspakajających i nasennych oraz „dopalaczy”. W przypadku pozostałych substancji odnotowujemy wzrost, największy dot. amfetaminy – 63%.

Liczba zgłoszeń do leczenia ambulatoryjnego na przestrzeni lat 2014 - 2019.

	0-18 lat						19 i więcej lat					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Opiaty	6	6	8	0	0	2	16	12	24	6	14	34
Kanabinole	70	93	46	39	32	30	219	247	157	172	172	222
Amfetamina	25	26	12	5	5	3	110	104	52	48	70	160
Kokaina	0	0	0	0	0	0	1	3	3	2	3	1
Heroina	0	0	0	0	0	1	18	13	7	15	10	6
Mieszane, w tym „dopalacze”	305	303	304	152	119	94	767	1.038	952	1.062	1.332	995
	9	30	60	12	19	30	35	181	201	179	223	296
Razem	406	428	370	196	156	130	1.131	1.417	1.195	1.305	1.601	1.418

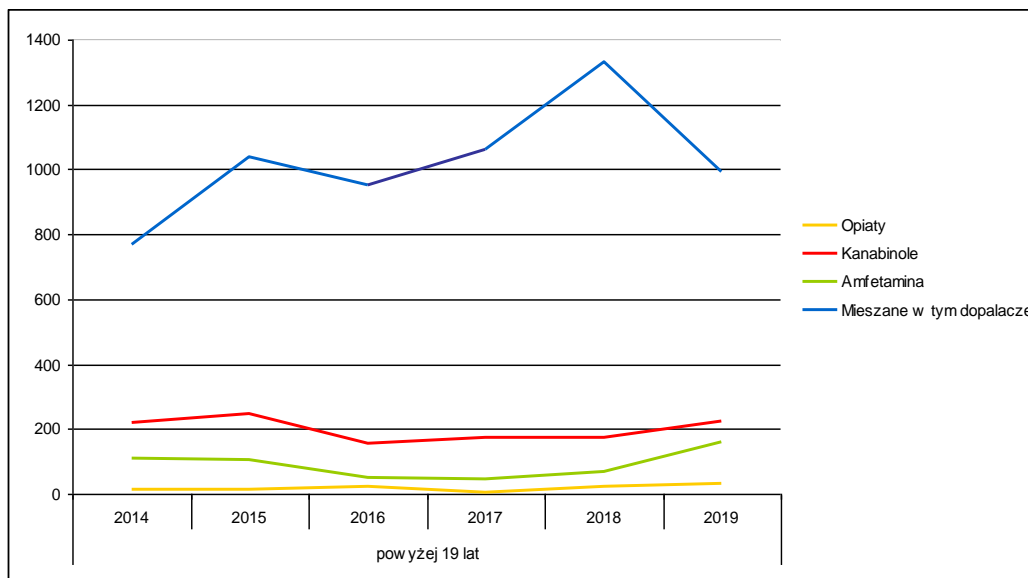
Analizując liczby zgłoszeń na przestrzeni lat 2014 – 2019 można wskazać tendencję zniżkową w grupie wiekowej 0-18 lat od roku 2015, w którym to wskaźnik zgłaszalności był najwyższy. Natomiast w grupie wiekowej 19 i więcej lat obserwujemy wahania wskaźników w poszczególnych latach. Na taki obraz może składać się wiele przyczyn m.in. większa świadomość użytkowników skutkująca chęcią zakończenia używania narkotyków, utrudnienie podaży przez coraz to efektywniejsze działania służb działających w tym obszarze. W przypadku „dopalaczy” po spadku liczby zgłoszeń do leczenia w 2017r. odnotowujemy w kolejnych latach wzrost wskaźnika. Walka ze sklepami stacjonarnymi oraz zmiana przepisów prawa przynosi pewne efekty. Jednak pozostaje nadal dystrybucja poprzez sklepy internetowe, co stanowi bardzo poważny problem. Spadek liczby zgłoszeń w grupie wiekowej 0-18 lat nie dotyczy niestety „dopalaczy”. Nadal najwięcej zgłoszeń związanych jest z używaniem kilku substancji, „dopalaczy” oraz kanabinoli. Bardzo niepokoi fakt wzrostu zgłoszeń użytkowników opiatów wśród osób z grupy 19 lat i więcej oraz powrót opiatów w młodszej grupie wiekowej.

Liczba zgłoszeń do leczenia ambulatoryjnego w latach 2014 – 2019, w grupie wiekowej 0-18 lat.

W grupie wiekowej do 18 roku życia nadal dominowały zgłoszenia w związku z używaniem kilku substancji (ok. 72,3%) Na drugim miejscu były zgłoszenia użytkowników kanabinoli (ich liczba nieco spadła) oraz zgłoszenia związane z używaniem „dopalaczy”. Ich liczba niestety wzrosła w stosunku do ubiegłego roku o 57,8%.

Liczba zgłoszeń do leczenia ambulatoryjnego na przestrzeni lat 2014 – 2019, w grupie wiekowej powyżej 19 lat.

Wśród dorosłych użytkowników substancji psychoaktywnych, odnotowujemy także spadek ogólnej liczby zgłoszeń o 13%. Dotyczy to używania kilku substancji, kokainy i heroiny. Natomiast wzrosła liczba zgłoszeń użytkowników pozostałych rodzajów substancji psychoaktywnych. Największy wzrost dot. „dopalaczy” (o 32,7%) dalej kanabinoli (29%) i amfetaminy (o 28,6%).

Nadal najwięcej zgłoszeń związanych jest z używaniem kilku substancji (w 2019r. stanowiły one 49,3% wszystkich zgłoszeń).

Lecznictwo stacjonarne

Mieszkańcy Łodzi podejmujący leczenie stacjonarne mogą korzystać z ofert ośrodków w całym kraju. Mogą także skorzystać z profesjonalnej pomocy na terenie naszego miasta, w:

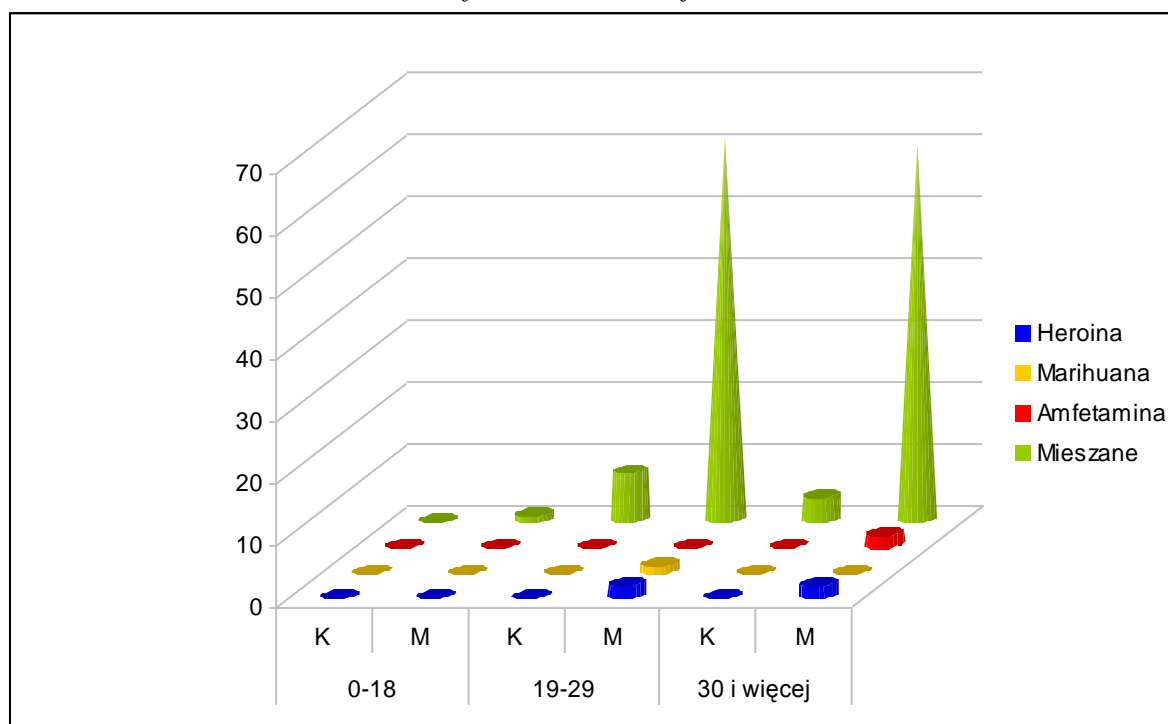
- ✓ Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „MONAR” Ośrodka Rehabilitacyjno - Readaptacyjnym dla Dzieci i Młodzieży (Łódź, ul. Tuszyńska 106)
- ✓ Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej MONAR (Kębliny ul. Strykowska 3)
- ✓ Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej – Szpitalu im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159) na Oddziale Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych

Pacjenci leczeni stacjonarnie

	Grupa wiekowa						Ogółem
	0-18		19-29		30 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Heroina	0	0	0	2	0	2	4
Marihuana	0	0	0	1	0	0	1
Amfetamina	0	0	0	0	0	2	2
Mieszane	0	1	8	61	4	60	134
Ogółem	0	1	8	64	4	64	141

Źródło: Stowarzyszenie MONAR Kębliny.

Pacjenci leczeni stacjonarnie

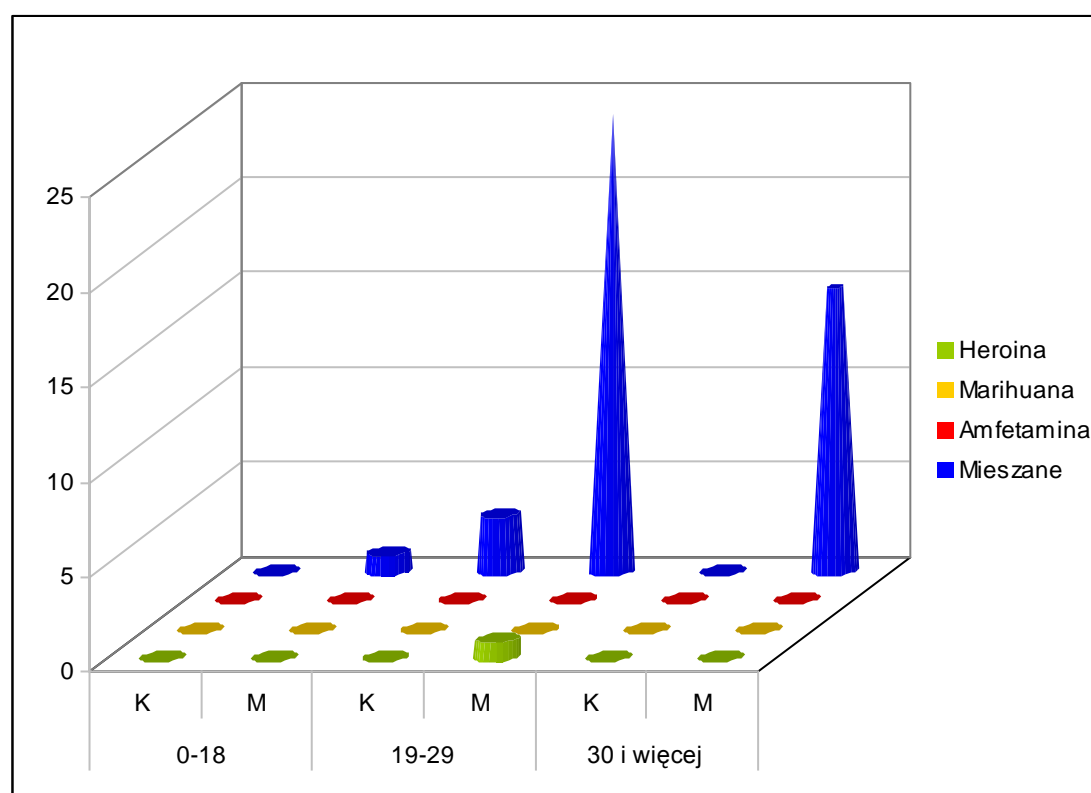
Źródło: Stowarzyszenie MONAR Kębliny.

Liczba osób leczonych w Ośrodku MONAR (Kębliny) w 2019 r. wzrosła o 4,6% w stosunku do poprzedniego roku. Zmiana nastąpiła w grupie mężczyzn, zmniejszyła się liczba leczonych w grupie wiekowej 19 -29 (o 29,7%) a wzrosła w grupie 30 lat i więcej (o 44,6%). W Ośrodku leczenie podjął również pacjent z grupy wiekowej 0- 18 lat, w poprzednim roku nie odnotowano pacjenta z tej grupy wiekowej. Podobnie jak w poprzednich latach wśród pacjentów dominowali mężczyźni (91,5%). Równo w obu starszych grupach wiekowych.

Pacjenci leczenia stacjonarnie, pierwszorazowi

	Grupa wiekowa						Ogółem
	0-18		19-29		30 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Heroina	0	0	0	1	0	0	1
Marihuana	0	0	0	0	0	0	0
Amfetamina	0	0	0	0	0	0	0
Mieszane	0	1	3	24	0	15	43
Ogółem	0	1	3	25	0	15	44

Źródło: Stowarzyszenie MONAR Kębliny.

Źródło: Stowarzyszenie MONAR Kębliny.

W 2019 roku do Ośrodka przyjęto 44 pacjentów pierwszorazowych, w roku poprzednim (36). Podobnie jak we wcześniejszych latach dominowali mężczyźni (93,2%) w większości z grupy wiekowej 19 – 29, uzależnieni od kilku substancji.

Dzieci i młodzież (do 25 roku życia) mogą podjąć leczenie stacjonarne w Łodzi w Ośrodku Rehabilitacyjno – Readaptacyjnym MONAR. Jak pokazują dane pacjentami Ośrodka byli w zasadzie młodzi dorośli.

Pacjenci leczenia stacjonarnie w 2019 r.

Rodzaj substancji	Grupa wiekowa				Ogółem
	0-18		18 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Acodin	0	0	0	2	2
Amfetamina	0	2	4	11	17
Benzodiazepiny	0	0	0	1	1
Buprenorfina	0	0	0	2	2
Dopalacze	0	0	4	8	12
Haszysz	0	0	0	1	1
Heroina	0	0	1	0	1
Kokaina	0	0	0	1	1
Marihuana	1	1	7	20	29
Mefedron	1	0	1	1	3
Metaamfetamina	0	0	2	2	4
MDMA	0	0	1	0	1
Morfina	0	0	1	1	2
Ogółem	2	3	21	50	76

Źródło: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MONAR” Ośrodek Rehabilitacyjno - Readaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży (Łódź, ul. Tuszyńska 106).

W roku sprawozdawczym odnotowujemy wzrost liczby leczonych o 20,6%. Głównie byli to młodzi dorośli. Wśród pacjentów przeważali mężczyźni – 69,7%. Największą grupę stanowili użytkownicy marihuany (38%), następnie amfetaminy (22%) oraz dopalaczy (16%). Nastąpił także wzrost liczby leczonych w wieku do 18 roku życia (z 2 do 5).

Pacjenci leczenia stacjonarnie w 2019 r. - pierwszorazowi.

Rodzaj substancji	Grupa wiekowa				Ogółem
	0-18		18 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Acodin	0	0	0	1	1
Amfetamina	0	0	3	6	9
Benzodiazepiny	0	0	0	1	1
Dopalacze	0	0	2	0	2
Haszysz	0	0	0	1	1
Marihuana	0	0	2	13	15

Metaamfetamina	0	0	2	2	4
MDMA	0	0	1	0	1
Morfina	0	0	1	1	2
Ogółem	0	0	11	25	36

Źródło: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MONAR” Ośrodek Rehabilitacyjno - Readaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży (Łódź, ul. Tuszyńska 106).

W 2019 r. nastąpił także wzrost liczby pacjentów leczonych po raz pierwszy – o 24%. Nie odnotowano pacjentów z grupy wiekowej 0-18 lat. Wśród leczonych dominowali mężczyźni - 69,4%. Leczeni to przede wszystkim użytkownicy marihuany (41,7%) i amfetaminy (25%).

Siedmioro pacjentów deklarowało używanie narkotyków iniekcyjnie – 3 kobiety i 4 mężczyzn.

Jak wspomniałam wcześniej mieszkańcy Łodzi mogą podejmować leczenie stacjonarne na terenie całego kraju. Dane o rzeczywistej liczbie leczonych łodzian uzyskiwaliśmy z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, do którego przesyłane są informacje z wszystkich placówek leczenia stacjonarnego. Niestety pomimo wielu starań już od roku 2015 nie udaje nam się uzyskać przedmiotowych danych, które stanowiły dla nas ważny wskaźnik przy ocenie problemu narkomanii na terenie naszego miasta. Tym bardziej, że z przyczyn obiektywnych (brak bazy danych) nie mamy danych dot. liczby pacjentów leczonych ambulatoryjnie, a jedynie liczbę zgłoszeń.

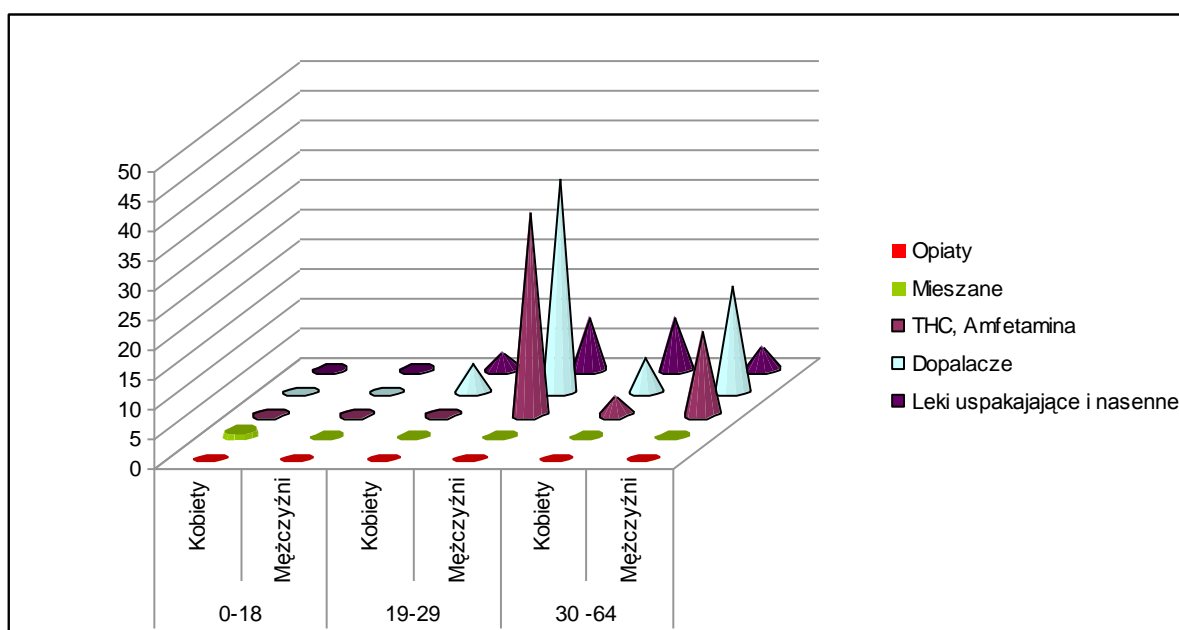
Lecznictwo stacjonarne dla osób z podwójną diagnozą

Używanie narkotyków, a szczególnie tzw. „dopalaczy” może powodować wystąpienie chorób psychicznych bądź nasilenie objawów wcześniej rozpoznanych zaburzeń psychicznych. Pacjenci z podwójną diagnozą mogą podjąć leczenie stacjonarne w Łodzi w Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej – Szpitalu im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159) na Oddziale Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Zaburzeniami Psychicznymi.

W roku sprawozdawczym otrzymaliśmy dane w innej bardzo szczegółowej formule. W związku z tym nie możemy ich porównać z danymi z poprzednich lat, a jedynie opisać.

Pacjenci leczenia stacjonarnie w oddziale terapii pacjentów z podwójną diagnozą – 2019 r.

	Grupa wiekowa						Razem
	0 - 18		19 - 29		30 - 64		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Opiaty	0	0	0	0	0	0	0
Mieszane	0	0	0	0	0	0	0
THC, Amfetamina	0	0	0	34	3	14	51
Dopalacze	0	0	5	36	6	18	65
Leki uspakajające i nasenne	0	0	3	9	9	4	25
Ogółem	0	0	8	79	18	36	141

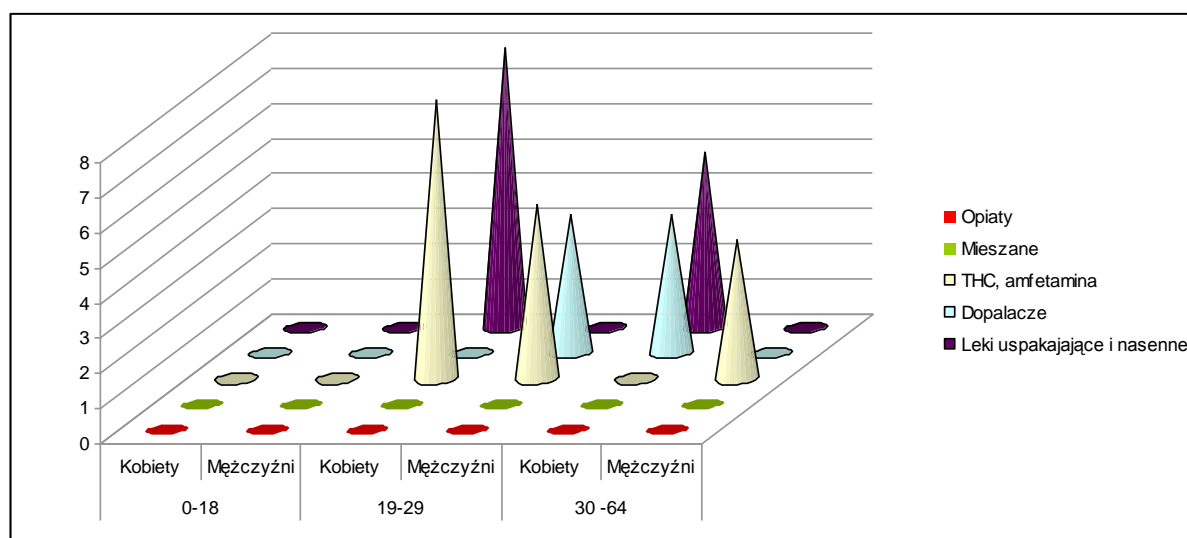
Źródło: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159)

Pacjentami Oddziału Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Zaburzeniami Psychicznymi byli użytkownicy różnych substancji psychoaktywnych. W 2019 roku ogólna liczba leczonych wzrosła o ok. 16,5%. Wśród leczonych dominowali mężczyźni 81,6%, z czego 68,7% z grupy wiekowej 19 -29. Pacjentami byli głównie użytkownicy „dopalaczy” – 46% oraz THC i amfetaminy – 36,2%.

W 2019 roku nie odnotowano przyjęcia osób z grupy wiekowej 0 – 18 lat (w poprzednim roku przyjęto 1 osobę). Wśród ww. pacjentów byli również pacjenci pierwszorazowi

Pacjenci pierwszorazowi leczeni w oddziale terapii pacjentów z podwójną diagnozą - 2019 r.

	Grupa wiekowa						Ogółem
	0-18		19-29		30 -64		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Opiaty	0	0	0	0	0	0	0
Mieszane	0	0	0	0	0	0	0
THC, amfetamina	0	0	8	5	0	4	17
Dopalacze	0	0	0	4	4	0	8
Leki uspakajające i nasenne	0	0	8	0	5	0	13
Ogółem	0	0	16	9	9	4	38

Źródło: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159)

Dane w nowej formule dotyczą także pacjentów pierwszorazowych.

Wzrost liczby przyjęć w 2019 roku odnotowujemy także wśród pacjentów pierwszorazowych (o 26,7%). Przy spadku liczby mężczyzn nastąpił znaczny wzrost liczby kobiet w obu starszych grupach wiekowych. Na oddział nie przyjęto żadnej osoby poniżej 18 roku życia.

Nowa formuła danych dotyczy również pacjentów leczonych na Oddziale Terapii Uzależnień

Pacjenci leczeni w Oddziale Terapii Uzależnień - 2019 r.

	Grupa wiekowa								ogółem
	0-18		19-29		30 -64		65 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
THC, amfetamina	0	0	8	10	3	13	0	0	34
Dopalacze	0	0	17	23	5	5	3	0	53
Leki uspakajające i nasenne	0	0	10	23	4	3	3	0	43
Ogółem	0	0	35	56	12	21	6	0	130

W 2019 r. w Oddziale Terapii Uzależnień leczonych było 130 pacjentów. Przede wszystkim byli to użytkownicy „dopalaczy”(40,7%), leków uspakajających i nasennych (33%) oraz THC i amfetaminy (26%). Największą grupę stanowili pacjenci z grupy wiekowej 19 – 29 lat -70%. W ogólnej liczbie pacjentów 59,2% stanowili mężczyźni. Nie odnotowano wśród pacjentów osób z najmłodszej grupy wiekowej.

Wśród ww. pacjentów byli również pacjenci pierwszorazowi

Pacjenci leczeni w Oddziale Terapii Uzależnień - 2019 r.

	Grupa wiekowa								ogółem
	0-18		19-29		30 -64		65 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
THC, amfetamina	0	0	8	5	0	4	0	0	17
Dopalacze	0	0	0	8	4	0	0	0	12
Leki uspakajające i nasenne	0	0	8	0	4	0	1	0	13
Ogółem	0	0	16	13	8	4	1	0	42

Zródło: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159)

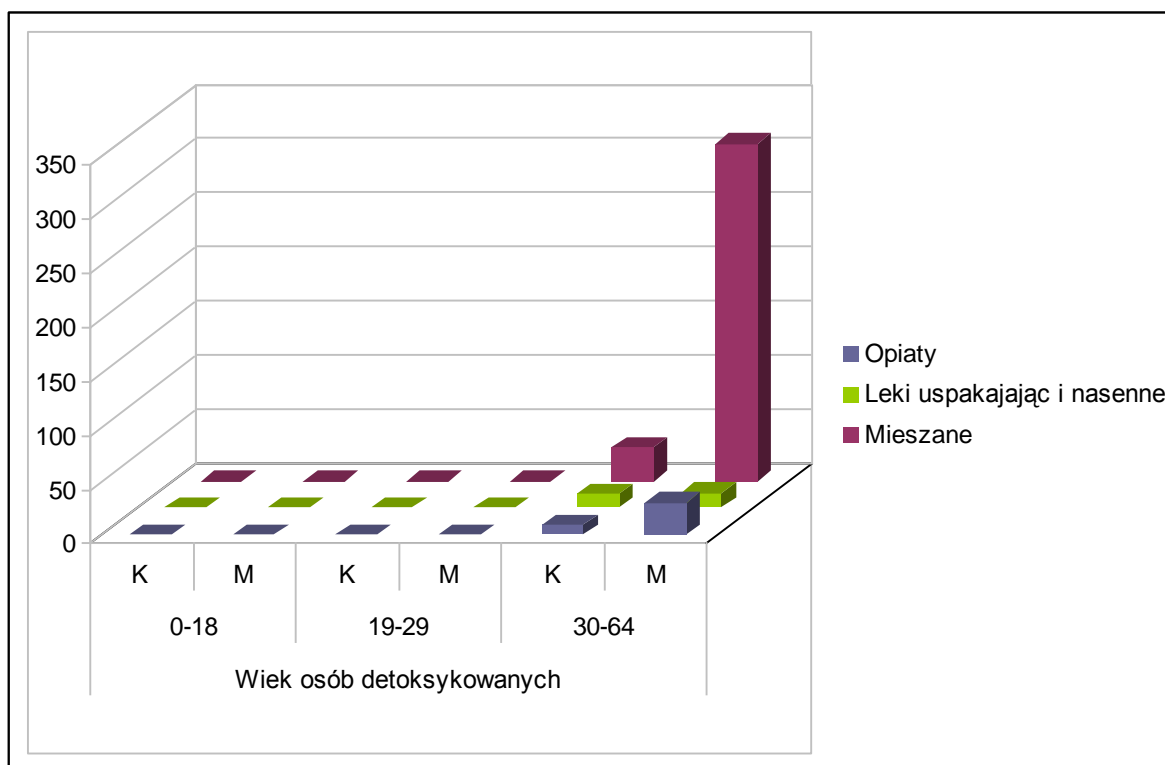
Wśród pacjentów leczonych po raz pierwszy 40% stanowili użytkownicy THC i amfetaminy. Najwięcej z grupy wiekowej 29-29 lat. Kobiety stanowiły 59,5% ogółu leczonych.

Detoksykacja

W Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej – Szpitalu im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159) funkcjonuje również Oddział Detoksykacyjny, na którym wykonywane są świadczenia w zakresie detoksykacji oraz leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych.

Pacjenci przyjęci na detoksykację w 2019 roku

	Wiek osób detoksykowanych						Ogółem
	0-18		19-29		30-64		
	K	M	K	M	K	M	
Opiaty	0	0	0	0	9	30	39
Leki uspakajające i nasenne	0	0	0	0	13	14	27
Mieszane	0	0	0	0	31	311	342
Ogółem	0	0	0	0	53	355	408

Źródło: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159).

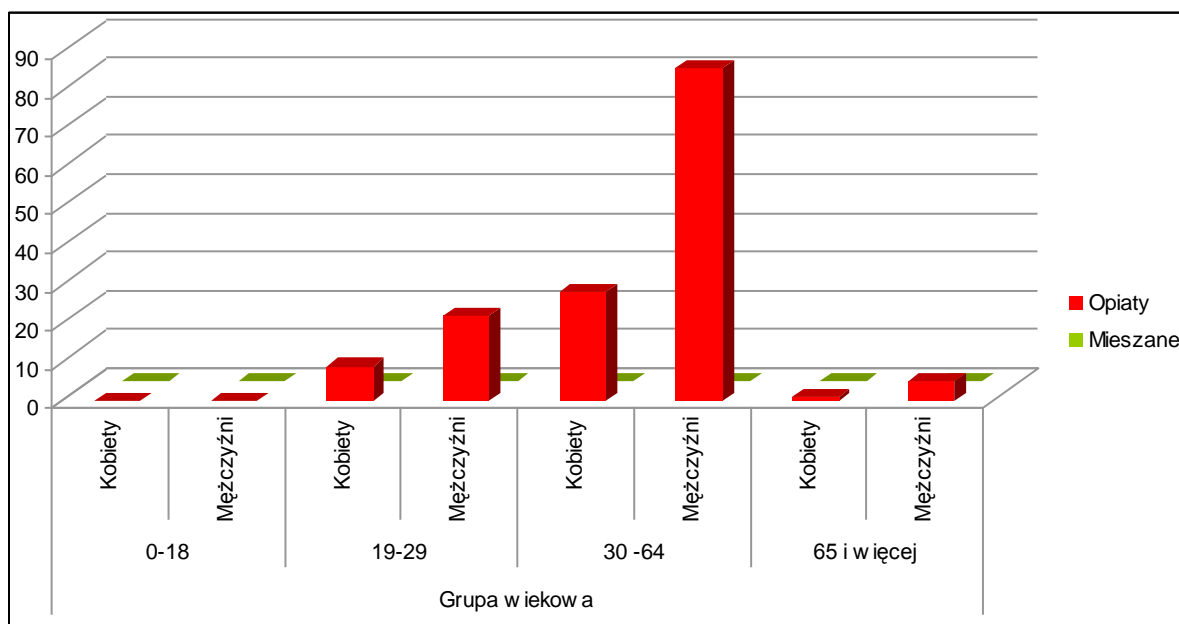
W roku 2019 na detoksykację przyjęto 408 osób (w 2018 r. 486, w 2017 r. – 518 osób, 2016 r. – 710 osób, 2015 r. – 550 osób, 2014 r.- 801osób, 2013 r. – 758 osób. Odnotowujemy kolejny rok spadek liczby pacjentów, w stosunku do roku poprzedniego o 19,1%. Dotyczy to wszystkich rodzajów substancji psychoaktywnych. Warto odnotować, że w 2019 r. na Oddział przyjęto jedynie osoby z grupy wiekowej 30-64 lata. W ubiegłym roku prawie połowę stanowili pacjenci z grupy wiekowej 19-29 lat.

Program Metadonowy

W Programie uczestniczą osoby z długoletnim stażem używania narkotyków, po wielokrotnych detoksykacjach, które podejmowały próby leczenia bez pozytywnych rezultatów. Pacjentami Programu Metadonowego są użytkownicy opiatów oraz osoby uzależnione od kilku substancji.

Pacjenci leczenia metadonem w roku 2019

	Grupa wiekowa								Ogółem
	0-18		19-29		30 -64		65 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Opiaty	0	0	9	22	28	86	1	5	151
Mieszane	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	0	0	9	22	28	86	1	5	151

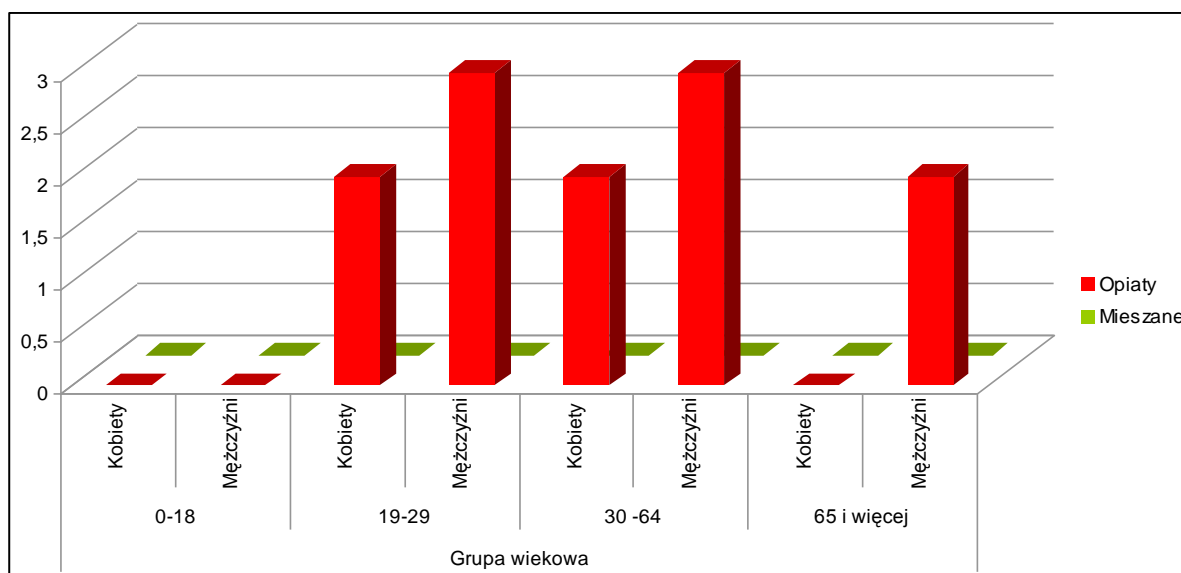

Źródło: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159)

Na koniec 2019 roku w Wojewódzkiej Poradni Odwykowej P.L.S. Metadonem przy SP ZOZ im. Babińskiego w Łodzi zarejestrowanych było 151 pacjentów, to o 10,2% więcej aniżeli w roku poprzednim. Wzrost dotyczy zarówno kobiet jak i mężczyzn. Wszyscy leczeni to użytkownicy opiatów. Większość pacjentów bo 74,8% to mężczyźni najczęściej z grupy wiekowej 30 – 64 lata (60%). Wśród ogólnej liczby uczestników Programu 25,2% stanowiły kobiety, w większości między 30- 64 rokiem życia (18,5%).

Pacjenci leczeni metadonem – pierwszorazowi (przyjęci w 2019 r.)

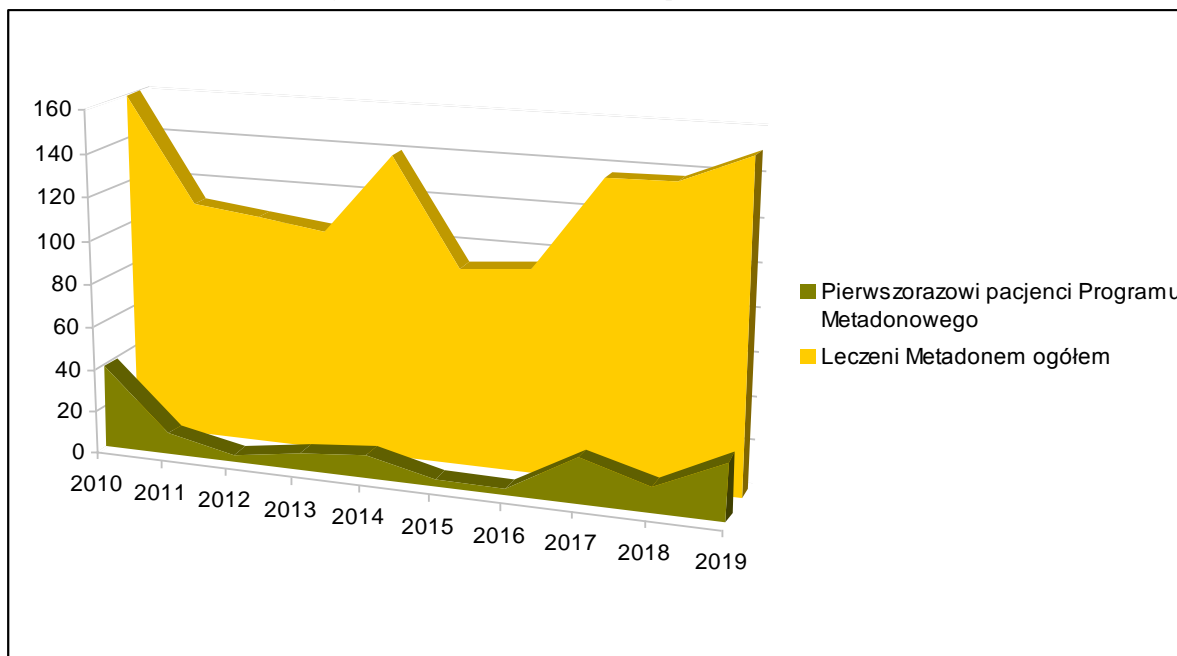
	Grupa wiekowa								Ogółem
	0-18		19-29		30 -64		65 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Opiaty	0	0	2	10	2	11	0	2	27
Mieszane	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital im. dr J. Babińskiego w Łodzi (Łódź, ul. Aleksandrowska 159)

W 2019 r. wzrosła również liczba przyjętych pacjentów pierwszorazowych (o 15 osób – o 125%) w stosunku do roku poprzedniego. Dotyczyło to głównie mężczyzn z obu starszych grup wiekowych. Wszyscy pacjenci to użytkownicy opiatów.

Pacjenci leczeni metadonem na przestrzeni lat 2010 – 2019

Analizując dane z uczestnictwa w Programie Metadonowym w ciągu ostatnich kilku lat, nie można odnotować stałej tendencji. Po okresach wzrostu następuje spadek i tak w kolejnych latach. W roku 2010 obserwowaliśmy znaczny wzrost liczby pacjentów (2009 r. -77, 2010 – 159), po czym utrzymujący się do roku 2013 spadek liczby uczestników Programu i ponowny znaczny wzrost w 2014 r. do 140 pacjentów. W 2015 r. kolejny spadek

liczby pacjentów - w programie uczestniczyło 91 osób, to mniej o 35% aniżeli w roku poprzednim. W okresie sprawozdawczym widzimy kolejny wzrost liczby pacjentów, w stosunku do poprzedniego roku (z 137 do 151 osób). Trudno stwierdzić jakie czynniki wpływają na okresowe wzrosty bądź spadki liczby osób zgłaszających się do Programu.

Podobnie przedstawia się sytuacja w odniesieniu do pacjentów pierwszorazowych: wzrost w latach 2007 r. - 11, 2008 r.- 16, 2009 r.- 43 i spadek w 2010 roku – 39, utrzymujący się również w roku 2011 i 2012. Ponowny wzrost liczby pacjentów pierwszorazowych w roku 2013 i 2014 r. i kolejny znaczny spadek w 2015 r. Po czym w roku 2017 odnotowujemy znowu wzrost i to 6- krotny. Kolejny spadek w 2018 r. i znowu wzrost w roku sprawozdawczym.

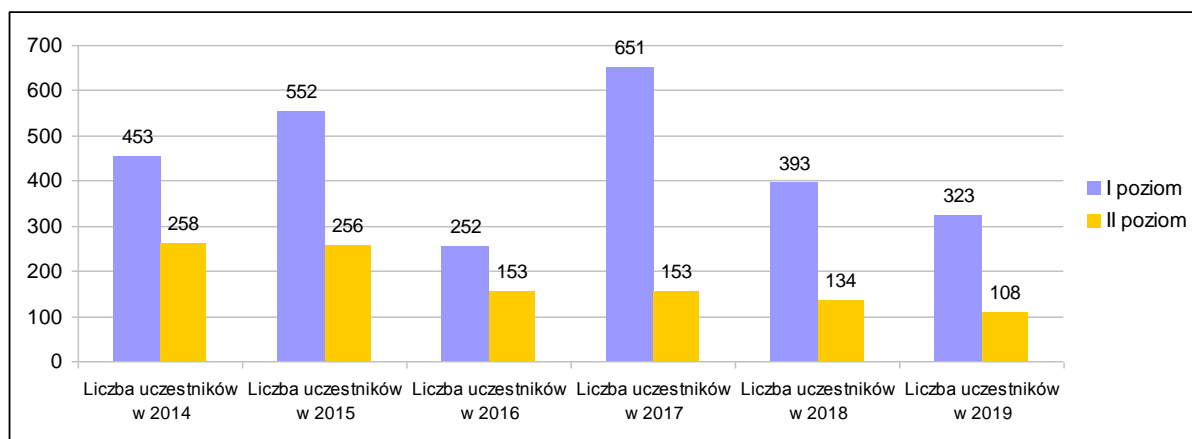
Lecznictwo substytucyjne do roku 2010 zdominowane było przez mężczyzn z grupy wiekowej 30-64 lata. W kolejnych latach odnotowujemy wzrost liczby leczonych z grupy 19-29 lat. Obserwujemy także wzrost liczby kobiet podejmujących tę formę leczenia.

Terapia jako forma profilaktyki

Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” (Łódź, ul. Spacerowa 9/13) realizuje dwupoziomowe programy profilaktyczne. Poziom pierwszy to działania pośrednie skierowane do rodziców, pedagogów, kuratorów sądowych. Prowadzone w formie wykładów i warsztatów. Ich celem jest przygotowanie dorosłych do takich działań, które pomogą zapobiegać pojawieniu się zjawiska narkomanii wśród dzieci i młodzieży. Poziom drugi programu obejmuje konsultacje, interwencje kryzysowe, terapię indywidualną i grupową oraz warsztaty umiejętności psychospołecznych. Jak podaje Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” w zajęciach profilaktycznych I poziomu uczestniczyły 323 osoby, natomiast z różnych form pomocy w ramach II poziomu programu skorzystało 108 osób. Po znacznym wzroście w 2017 roku obserwujemy kolejny spadek liczby uczestników zajęć w ramach I poziomu i II poziomu.

Rodzaj programu profilaktycznego	Liczba uczestników w 2014	Liczba uczestników w 2015	Liczba uczestników w 2016	Liczba uczestników w 2017	Liczba uczestników w 2018	Liczba uczestników w 2019
I poziom	453	552	252	651	393	323
II poziom	258	256	153	153	134	108

Źródło: Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”

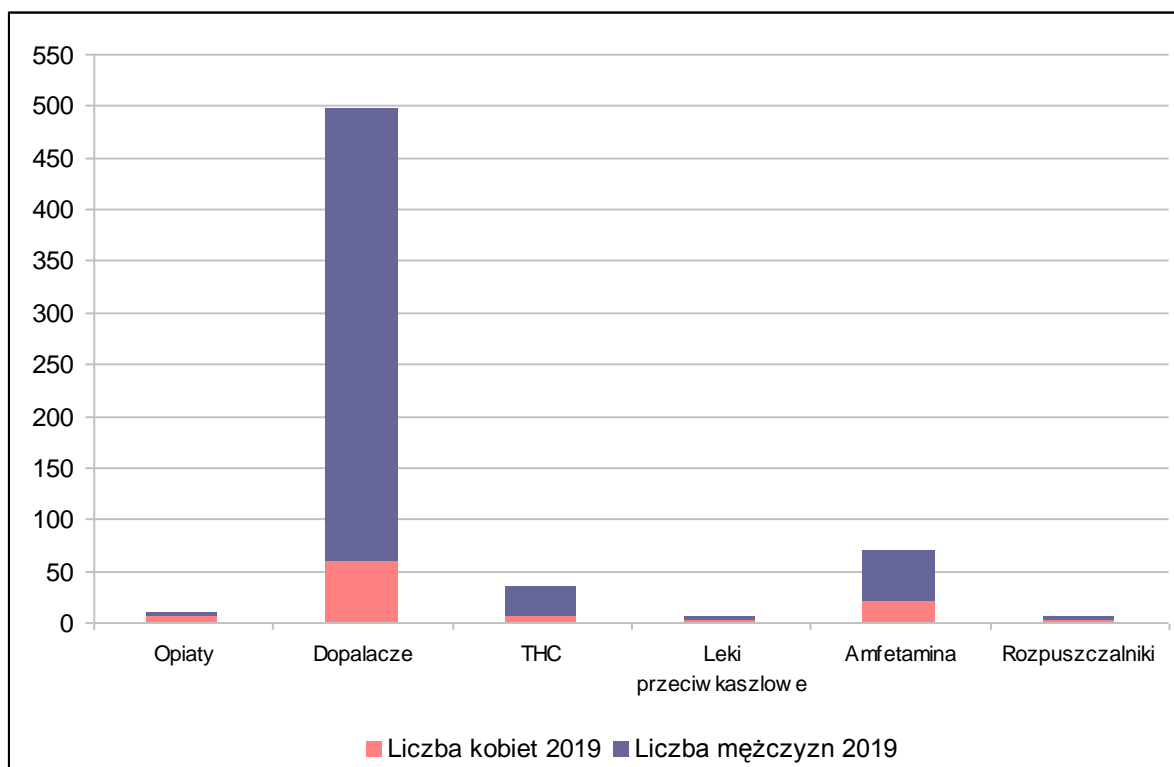
Dwupoziomowe programy profilaktyczne realizowało również Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Łodzi. W roku 2019 w zajęciach I poziomu wzięło udział 150 uczestników (2018r.-156), z pomocy w ramach II poziomu programu skorzystały 346 osoby (2018 r.-582). W tym przypadku odnotowujemy także malejące zainteresowanie zarówno I jak i II poziomem programu.

Konsekwencje zdrowotne i społeczne

Wśród użytkowników narkotyków dochodzi także do przedawkowania narkotyków oraz zatrucia zagrażającego ich życiu. Osoby te hospitalizowane są w Oddziale Toksykologii Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi ul. Teresy 8.

Pacjenci przyjęci w związku z zatruciem

Rodzaj substancji	Wiek min-max	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Ogólna liczba osób zatrutych
Opiaty	23-89	5	5	10
Dopalacze	17-76	58	438	496
THC	18-45	5	30	35
Leki przeciwkaszlowe	21-46	2	3	5
Amfetamina	18-67	21	49	70
Rozpuszczalniki	35-78	2	4	6
	Razem	93	529	622

Źródło: Klinika Chorób Zawodowych i Toksykologii Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dr med. J. Nofera w Łodzi (Łódź, ul. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8)

W Oddziale Toksykologii w roku 2019 hospitalizowane były 622 osoby. Po znacznym wzroście w 2018 roku (o 36,7%) liczba przyjętych pacjentów w okresie sprawozdawczym spadła (z 843 do 622). Dotyczy to zatruć związanych z używaniem „dopalaczy” – o 30%. Zatrucia spowodowane innymi substancjami pozostały w zasadzie na tym samym poziomie. Pomimo spadku zatruć „dopalaczami” nadal ich użytkownicy stanowią największą grupę w ogólnej liczbie leczonych - 79,7%. „Dopalacze” stanowią nadal główną i najbardziej niebezpieczną substancję zatruć. Na drugim miejscu ponownie są zatrucia amfetaminą -11,3% ogółu zatruć.

Na oddział trafiali zarówno bardzo młodzi ludzie – 17 letni, jak i dorośli (najstarszy pacjent miał 89 lat). Najmłodszy pacjent przyjęty na Oddział w związku z zatruciem „dopalaczami” miał 17 lat, a najstarszy 76 lat.

Spadek liczby przyjęć na oddział dotyczył zarówno kobiet jak i mężczyzn. W zasadzie dotyczył on także wszystkich substancji psychoaktywnych poza amfetaminą, gdzie odnotowujemy znaczny wzrost zatruć i to w grupie kobiet (5-krotny).

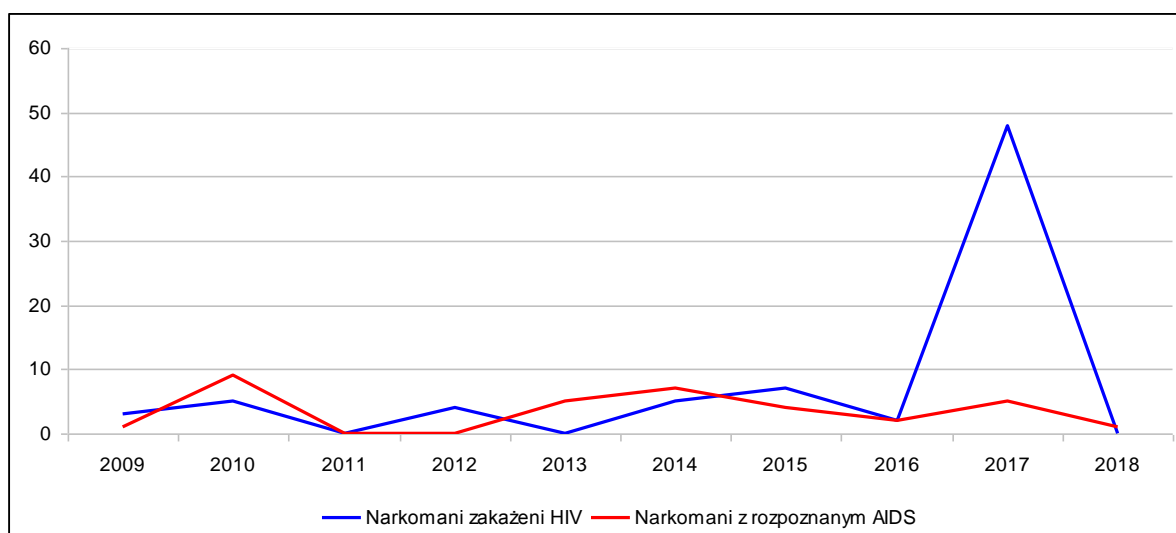
Wśród pacjentów nadal dominują mężczyźni – 85%.

Znaczny spadek zatruć „dopalaczami” jest z pewnością wynikiem stałej walki służb z handlarzami tych substancji. Niestety nadal handel dopalaczami i innymi NSP funkcjonuje w sklepach internetowych, z którymi walka jest o wiele trudniejsza.

Dodatkowe zagrożenia zdrowotne w grupie osób używających narkotyki to zakażenia HIV, zachorowania na AIDS oraz zakażenia HCV i HBV. Zakażenia mogą także nastąpić w drodze kontaktów seksualnych. Wiemy bowiem, że narkomani podejmują szereg innych ryzykownych zachowań (przygodne kontakty seksualne czy uprawianie prostytutki w celu zdobycia środków na narkotyki).

W związku z brakiem danych od Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi za 2019 r., pozostają one bez aktualizacji.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Narkomani zakażeni HIV	3	5	0	4	0	5	7	2	48	0
Narkomani z rozpoznaniem AIDS	1	9	0	0	5	7	4	2	5	1

Źródło: Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Łodzi (brak danych za 2019)

Przyjmowanie narkotyków, szczególnie w dużych dawkach stanowi zagrożenie dla życia. Dane o liczbie zgonów związanych z przedawkowaniem narkotyków za 2019 r. będą dostępne w bazie Głównego Urzędu Statystycznego w I kwartale 2021 roku.

Liczba zgonów związanych z używaniem narkotyków

Miasto	2015		2016		2017		2018		2019	
	Zgony ogółem	Zgony związane z używaniem narkotyków	Zgony ogółem	Zgony związane z używaniem narkotyków	Zgony ogółem	Zgony związane z używaniem narkotyków	Zgony ogółem	Zgony związane z używaniem narkotyków	Zgony ogółem	Zgony związane z używaniem narkotyków
Warszawa	18592	54	18512	44	19118	9	19673	12	19083	b.d*

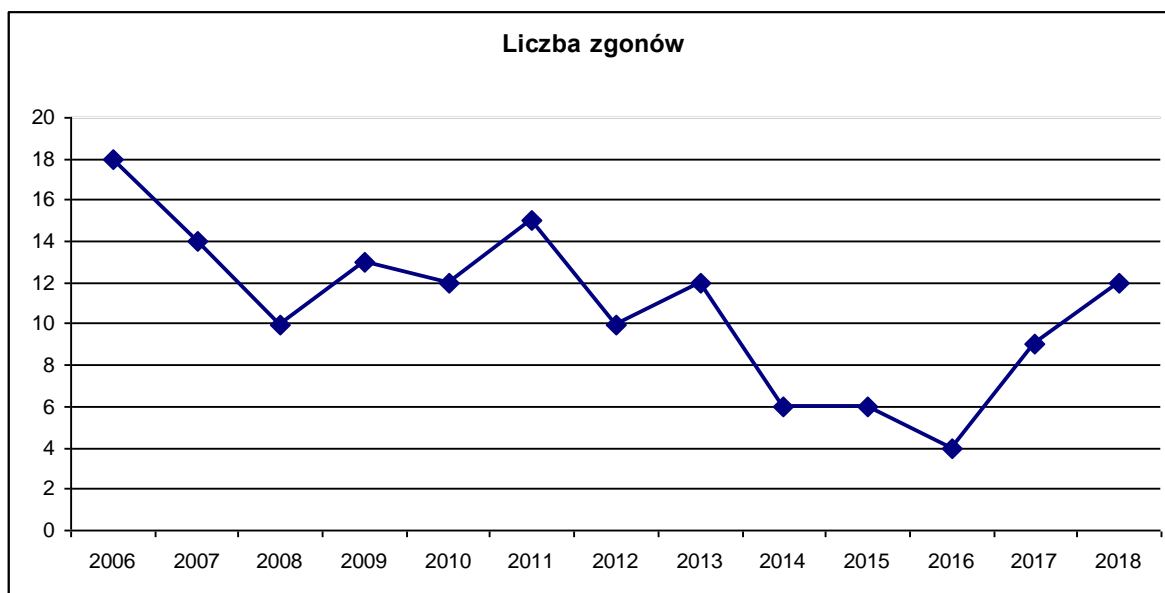
Łódź	10186	6	9663	4	10055	9	10014	12	9678	b.d*
Kraków	7592	4	7151	1	7663	5	7835	6	7929	b.d*
Wrocław	6896	1	6460	7	6892	1	7084	10	6926	b.d*
Poznań	5817	5	5616	4	5632	2	5864	11	5701	b.d*
Gdańsk	4881	9	4825	11	4956	8	5363	7	5096	b.d*

Źródło: Główny Urząd Statystyczny *dane będą dostępne w I kwartale 2021 r.

W 2018 roku odnotowujemy wzrost liczby zgonów związany z przedawkowaniem narkotyków we wszystkich ww. miastach poza Gdańskiem. Największy we Wrocławiu i Poznaniu. Biorąc także pod uwagę stosunek do ogólnej liczby zgonów, należy odnotować, że Warszawa będąca przez wiele lat na pierwszym miejscu spadła na ostatnie miejsce (0,06%). W opisywanym roku najwyższy wskaźnik zgonów po przedawkowaniu narkotyków odnotowano w Poznaniu (0,19%) i odpowiednio dalej Wrocław (0,14%), Gdańsk (0,13%), Łódź (0,12%), Kraków (0,076%). W Łodzi pomimo, że wzrosła liczba zgonów to w stosunku do liczby wszystkich zgonów wskaźnik zmalał (z 0,89% do 0,12%).

Zgony związane z używaniem narkotyków w Łodzi

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba zgonów	10	13	12	15	10	12	6	6	4	9	12

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizując dane na przestrzeni lat 2006 - 2018 widzimy, że najwyższą liczbę zgonów w Łodzi odnotowaliśmy w 2006 roku (18). W latach 2007 – 2013 liczba zgonów utrzymywała się na poziomie 11 – 15. Po raz pierwszy w 2014 roku spadła do poziomu 6 zgonów. Tyle samo zgonów odnotowaliśmy w 2015 roku. W 2016 r. obserwowaliśmy

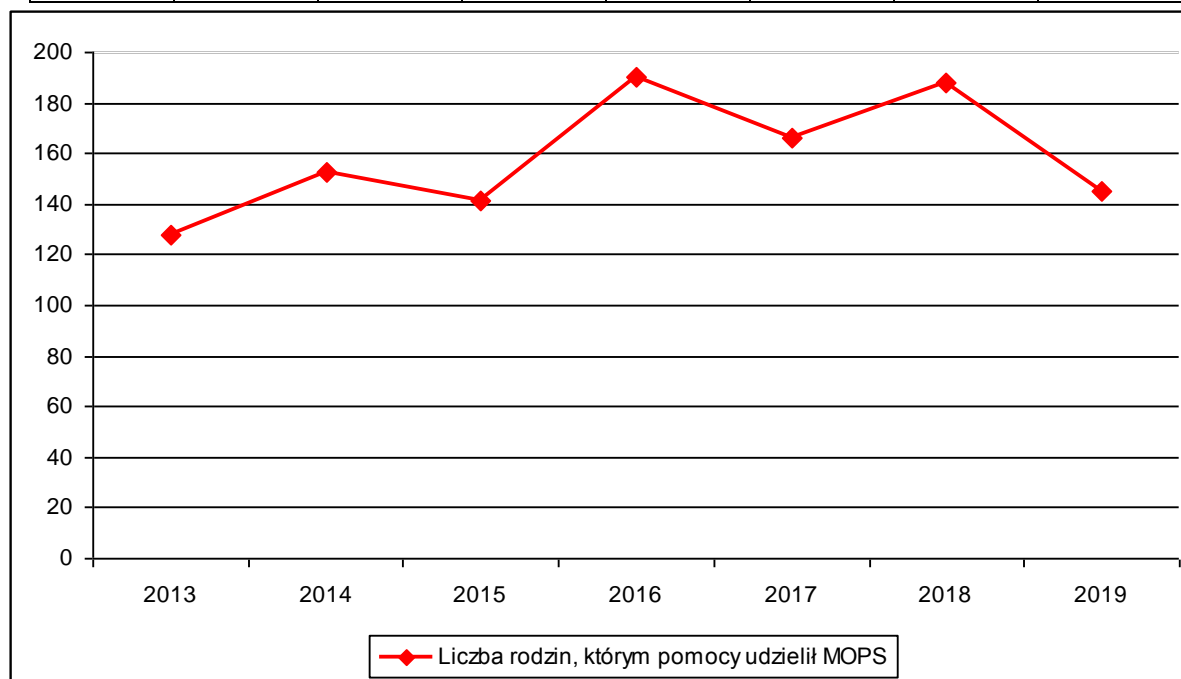
dalszy spadek (do 4 przypadków). Niestety w 2017 roku nastąpił znowu wzrost – do 9 osób i kolejny w 2018 roku – do 12 osób.

Inne problemy

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzone są również inne formy pomocy na rzecz problemowych użytkowników oraz ich rodzin. Należą do nich między innymi: programy reintegracji społecznej i zawodowej, programy pomocy w postaci zabezpieczenia miejsc pobytu (w hostelach) dla wychodzących z uzależnienia, pomoc socjalna i prawna, a także pomoc w znalezieniu pracy.

Rodziny z problemem narkotykowym objęte pomocą MOPS

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin	128	153 w tym 76 rodzin z problemem tzw. „dopalaczy”.	141 w tym 39 rodzin z problemem tzw. „dopalaczy”.	190 w tym 117 rodzin z problemem tzw. „dopalaczy”.	166 w tym 100 rodzin z problemem tzw. „dopalaczy”.	188 w tym 105 rodzin z problemem tzw. „dopalaczy”.	145 w tym 62 rodziny z problemem tzw. „dopalaczy”.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi.

Pomoc rodzinom, w których występuje problem narkotykowy świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi. Jedną z form jest pomoc finansowa w postaci zasiłków okresowych i celowych. W 2019 roku tą formą pomocy objętych było 145 rodzin, w tym 62 rodziny u których problemy związane były z używaniem tzw. „dopalaczy”. To spadek liczby rodzin objętych pomocą (o 29,6%). Spadek dotyczy również liczby rodzin z problemem nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”. Ich liczba zmniejszyła się ze 105 do 62 w stosunku do poprzedniego roku. Nie jest to jednak stała tendencja.

Obserwując dane od 2013 roku widzimy naprzemiennie wzrost i spadek liczby rodzin objętych pomocą MOPS. Używanie narkotyków przez członka rodziny powoduje, że skutki odczuwa cała rodzina w różnych aspektach swego funkcjonowania, często także w sferze materialnej.

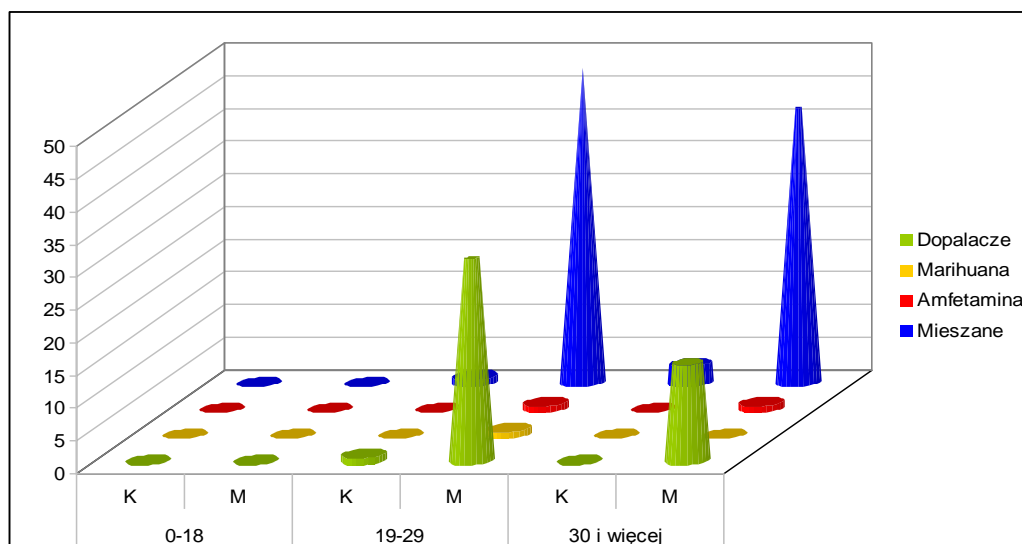
Osoby od lat używające narkotyki, bardzo często po zakończeniu terapii odwykowej nie potrafią odnaleźć się w nowej sytuacji. Potrzebna jest im pomoc przy ponownym wchodzeniu w role społeczne i zawodowe. Służą temu programy reintegracji społecznej i zawodowej, dające również szansę zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych ułatwiających poszukiwanie pracy. Z tej formy pomocy skorzystały 42 osoby, dzięki uczestnictwu w Programie wszystkie te osoby znalazły pracę.

Ważną formą pomocy jest również zabezpieczenie miejsc pobytu w hostelu.

Mieszkańcy hostelu pod kątem używanej substancji

	Grupa wiekowa						Ogółem
	0-18		19-29		30 i więcej		
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
Heroina	0	0	0	1	0	1	2
Marihuana	0	0	0	1	0	0	1
Barbiturany	0	0	0	0	0	0	0
Kokaina	0	0	0	0	0	0	0
Amfetamina	0	0	0	0	0	1	1
Halucynogenne	0	0	0	0	0	0	0
Rozpuszczalniki	0	0	0	0	0	0	0
Mieszane	0	0	6	46	3	63	118
Dopalacze	0	0	1	23	2	20	46
Ogółem	0	0	7	71	5	85	168

Źródło: Stowarzyszenie MONAR Kębliny

Źródło: Stowarzyszenie MONAR Kębliny

Zdarza się, że osoba używająca narkotyki zostaje pozbawiona wszelkiej pomocy ze strony rodziny włącznie z możliwością wspólnego zamieszkiwania. Tym osobom, pod warunkiem ukończenia terapii odwykowej, oferuje się miejsca w hostelu. Jednocześnie mogą one skorzystać z innych form pomocy, m.in. z programów reintegracji społecznej i zawodowej, pomocy socjalnej i prawnej. Hostel prowadzi Stowarzyszenie MONAR - Kębliny. W 2019 roku przebywało w nim 168 osób (w 2018 r. 144 osoby, w 2017r. 165 osób, w 2016r. 156 osób, w 2015r. 126 osób, w 2014r. 79 osób, w 2013r. 80 osób). 92,9% stanowili mężczyźni, ponad połowa (54,5%) z grupy wiekowej 30 lat i więcej. W roku poprzednim dominowali mężczyźni z grupy wiekowej 19-29 lat. Podobnie jak w poprzednim roku największą grupę mieszkańców hostelu stanowili użytkownicy różnych narkotyków (uzależnienie mieszane) – 70,2% i dopalaczy (27,4%) Pozostali mieszkańcy to osoby uzależnione od heroiny (2 osoby), amfetaminy (1 osoba) i marihuany (1 osoba). Kobiety stanowiły niewielki odsetek mieszkańców (3%). Na przestrzeni lat obserwujemy w zasadzie stały wzrost liczby osób, które chciały zacząć nowe życie wolne od narkotyków a nie miały wsparcia ze strony rodziny. Jedynie w roku 2018 odnotowaliśmy jeden raz spadek liczby mieszkańców.

Dostępność ekonomiczna

O dostępności ekonomicznej narkotyków świadczą ich ceny na nielegalnym rynku. Mogą one również być wskaźnikiem gry popytu i podaży. Gdy podaż jest wyższa od popytu ceny spadają i odwrotnie, gdy rośnie popyt ceny idą w górę. Analizując dane można zauważyć, że od kilku lat ceny narkotyków obecnych od dawna na rynku, ustabilizowały się. Może to świadczyć o utrzymywaniu się popytu na te narkotyki na tym samym poziomie. Nie mamy danych za 2019 rok dot. cen stosunkowo nowych substancji syntetycznych:

MEFEDRONU, MDMA, RCS-4, JWH-18, MDPV. Ich cena za 1 gram wynosiła w 2013r. od 40 do 80 zł. Nie wiemy zatem czy popyt na te substancje rośnie czy maleje.

Po raz pierwszy w 2013 roku wprowadziliśmy cenę NSP tzw. „dopalaczy”. Wg danych za 2019 rok ich cena pozostaje na poziomie poprzedniego roku. W roku 2018 gdy wrósł popyt na te substancje wzrosła także ich cena (osiągnęła poziom z 2013 r.) Przełożyło się to również na większą liczbę pacjentów przyjętych w 2018 r. na Oddział Toksykologii z powodu zatrucia tymi substancjami. Więcej też użytkowników tzw. ”dopalaczy” zgłaszało się po pomoc terapeutyczną. W roku sprawozdawczym nie obserwujemy wzrostu cen „dopalaczy”. Spadła też liczba hospitalizowanych na skutek zatruc „dopalaczami”.

Ceny pozostałych narkotyków pozostają także na poziomie poprzedniego roku.

Rodzaj narkotyku	Lata							
	Jednostka miary	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Amfetamina	1 gram	20-30 zł	30 zł	30 zł	30 zł	30- 50 zł	30-50 zł	30-50 zł
Ecstasy	1 sztuka	5-10 zł	10 zł	5-10 zł	5-10 zł	5-10 zł	5-10 zł	5-10 zł
Marihuana	1 gram	30 zł	30 zł	30 zł	30 zł	30-40 zł	30-45 zł	30-45 zł
Heroina	1 gram	200-500 zł	200 zł	250 zł	250 zł	500 zł	500 zł	500 zł
Kokaina	1 gram	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	-	-
„Polska heroina”	1 cm ³	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	-	-
LSD	1 sztuka	10 zł	b/d	b/d	b/d	b/d	-	-
Haszysz	1 gram	b/d	30 zł	30 zł	30 zł	30-40zł	30-45 zł	30-45 zł
Grzybki	1 sztuka	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d	-	-
MEFEDRON, MDMA, RCS-4, JWH-018, MDPV.	1 gram	40-80 zł	b/d	b/d	b/d	b/d	-	-
Środki zastępcze tzw. dopalacze	-	20-50 zł	20-30 zł	20-30 zł	20-30 zł	20-30 zł	20-50 zł	20-50 zł

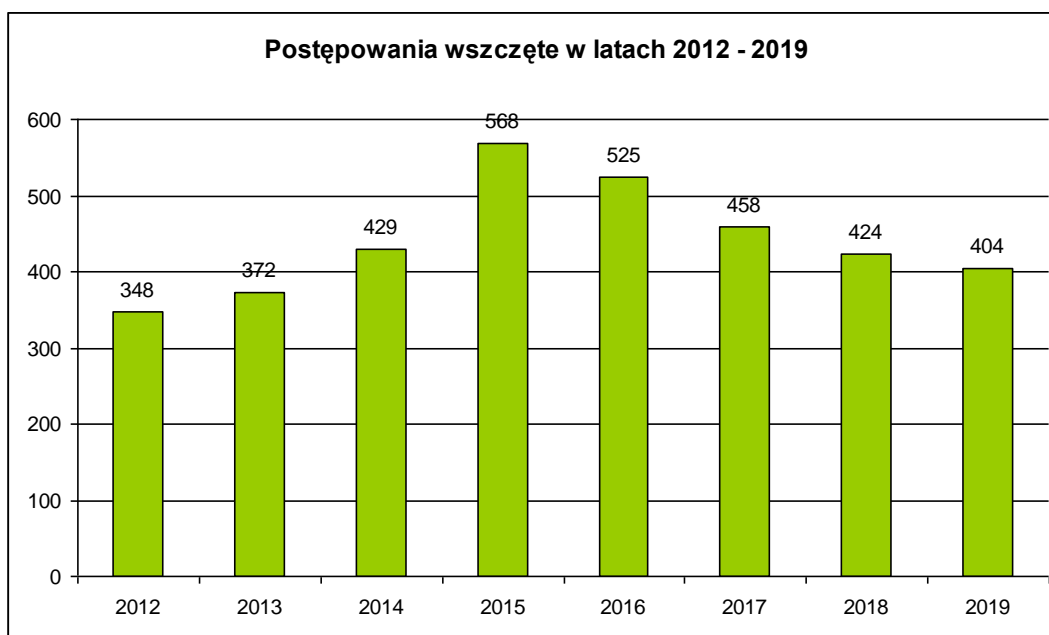
Źródło: Komenda Miejska Policji w Łodzi

V. OGRANICZENIE DOSTĘPU DO NARKOTYKÓW

Ograniczenie dostępu do narkotyków na poziomie obrotu detalicznego jest ważnym ogniwem systemu ograniczenia dostępności. Musi jednak być ściśle powiązane ze ściganiem i karaniem osób związanych z wcześniejszym etapem podaży narkotyków (produkcją, przemysłem, handlem hurtowym).

Liczba prowadzonych postępowań w latach 2012 – 2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wszczęte	348	372	429	568	525	458	424	404
Zakończone	521	512	b.d	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

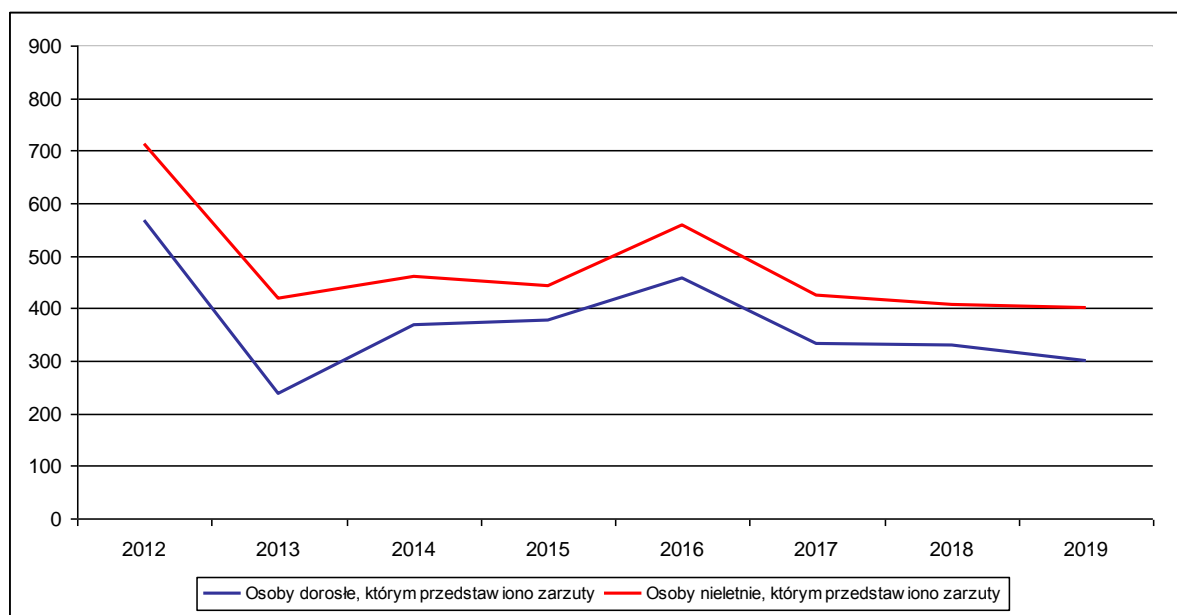
Źródło: Komenda Miejska Policji w Łodzi

Analizując dane na przestrzeni lat 2011 – 2018 obserwujemy naprzemiennie tendencje spadkową i wzrostową: lata 2011 – 2012 to spadek liczby wszczętych postępowań, po czym do roku 2015 następował coroczny wzrost liczby wszczętych postępowań. Dane za rok 2016 - 2019 r. to ponowny spadek. Przekłada się to także na spadek liczby osób, którym przedstawiono zarzuty z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. To nie znaczy, że wykryto tylko 404 przestępstw, bowiem w postępowaniu jednej osobie może być przedstawiony zarzut dokonania więcej aniżeli jednego czynu zabronionego (jedna osoba może posiadać, udzielać jak i handlować narkotykami).

W 2019 r. wykryto 1.031 przestępstw, 631 czynów karalnych dotyczyło nieletnich.

*Liczba osób, którym przedstawiono zarzuty z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
w latach 2012 – 2019*

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Osoby dorosłe, którym przedstawiono zarzuty	568	239	368	378	458	332	329	301
Osoby nieletnie, którym przedstawiono zarzuty	144	180	91	66	100	92	79	100

Źródło: Komenda Miejska Policji w Łodzi

W 2019 roku odnotowujemy spadek liczby osób, którym przedstawiono zarzuty z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ale dotyczy to tylko osób dorosłych. Niestety jeżeli chodzi o nieletnich to ich liczba wzrosła. Pomimo, że liczba nieletnich jest o 80% niższa aniżeli w 2013 r., kiedy to liczba nieletnich sięgnęła 180 osób, budzi to jednak nadal bardzo duży niepokój zwłaszcza, że po obserwowanym spadku przez ostatnie 2 lata znowu widzimy wzrost. Osoby nieletnie stanowią 24,9% ogółu osób, którym przedstawiono zarzuty z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Należy również pamiętać, że przedstawione dane dotyczą jedynie przestępstw wykrytych.

Coraz większym problemem staje się prowadzenie pojazdów mechanicznych pod wpływem narkotyków. Wzrasta liczba zatrzymanych osób. I tak w roku 2010 i 2011 zatrzymano po 2 osoby, w 2012r. 3 osoby, w 2013r. 8 osób, w 2014r.13 osób, w 2015r. 22 osoby, w 2016 r. 20 osób, w 2017r. 26 osób, w 2018r. 25 osób i w 2019 r. 50 osób. W stosunku do wszystkich zatrzymanych czynności zakończyły się sporządzeniem aktu oskarżenia z zarzutem kierowania pojazdem pod wpływem środków odurzających. Jeden z 50 przypadków dotyczył jazdy pod wpływem tzw. „dopalaczy”.

Ważnym elementem zwalczania handlu narkotykami jest ich konfiskata. Dzięki wzmożonej aktywności organów ścigania coraz częściej słyszymy o wykryciu miejsc produkcji narkotyków lub zatrzymaniu osób handlujących narkotykami.

Konfiskata narkotyków

Rodzaj narkotyku	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Amfetamina	2 345,39 g	4 461 g	1 154,8 g	3 580,4 g	10 096,3 g	6 065,2 g
Mataamfetamina	60,20 g	1,5 g	2,7 g	16,3 g	-	-
Marihuana i haszysz	16 282,71 g	10 461 g	116 289,9 g 83,4 g	29 470 g 330,2 g	44 590,6 g 11 625,5 g	17 659 g 5 376 g
Heroina	6,77 g	24,8 g	35,3 g	88,1 g	992,4 g*	-
Kokaina	-	1,5 g	0,9 g	8,7 g	102 000 g	-
Ecstasy	63 szt.	13 szt.	328 szt.	61 szt.	*	-
„Polska heroina”	-	-	-	-	-	-
Krzewy konopi indyjskiej	289 szt.	700 szt.	1 770 szt.	1 141 szt.	450 szt. 9680 g	343 szt. 7 546 g
LSD	-	-	-	1 szt.	-	-
Grzyby halucynogenne	8,13 g	-	99,8 g	44,5 g	-	-
Methadon	100 ml	270 cm ³	4,5 g	1,2 ml	-	-
Środki zastępcze tzw. dopalacze	2 514,10 g 36 tabl. 9 znaczków	92 622 g	4 275 g	5 735 g	8 415,1 g	4 856,8 g
Clonozepam	683 szt.	-	-	37,8 g	-	-
Butylon	-	2,4 g	-	-	-	-
Mefedron	1,65 g	14,4 g	53,8 g	-	*	-
MDMA	-	-	-	82 g	*	143 490,2 g
MDPV	123,13 g	-	41,6 g	-	-	-
RCS-4	-	-	-	-	-	-
JWH-018	-	-	-	-	-	-
MPPP	-	-	-	-	-	-
4-MEC	413,91 g	-	2,2 g	0,6 g	-	-
Diazepam	120 szt.	-	-	-	-	-
Relanium	520 szt.	-	-	-	-	-
Estazolam	60 szt.	-	-	-	-	-
3-MMC	-	17,5 g	12,8 g	-	-	-
4-MCC	-	-	53,8 g	-	-	-

5F-AKB-48	-	0,5 g	82,5 gr	-	-	-
pFPP	-	0,3 g	-	-	-	-
Etkatynon	-	24,4 g	-	-	-	-
α -PVP	-	16,7 g	-	-	-	-
XRL-11	-	7,7 g	-	-	-	-
BB-22	-	0,3 g	1,8 g	-	-	-
Etylofenidat	-	0,4 g	-	-	-	-
Fentanyl	-	22 cm ³	-	-	-	-
Kwas fenylooctowy	-	-	490,1 g	-	-	-
AB-FUBINACA	-	-	0,9 g	-	-	-
AM-2201	-	-	8,9 g	1,5 g	-	-
PENTEDRON	-	-	4,3 g	-	-	-
UR-144	-	-	11,6 g	-	-	-
OKSYKODON	-	-	102,6 g	-	-	-
GBL	-	-	7,7 g	-	-	-

Źródło: Komenda Miejska Policji w Łodzi.

Dzięki konfiskacie dokonanej przez Komendę Miejskiej Policji w Łodzi zniknęło z rynku bardzo dużo substancji psychoaktywnych, co prawda mniej aniżeli w roku ubiegłym. Może to świadczyć jednak o tym, że dzięki ciągłej walce z narkotykami pojawia ich się mniej aniżeli w poprzednich latach.

Konfiskata narkotyków oraz tzw. „dopalaczy” jest także udziałem Służby Celnej, co obrazuje poniższa tabela.

Konfiskata narkotyków

Rodzaj narkotyku	Lata					
	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Marihuana	316,448 g	1 396,20 g	8,22 g	100,09 g	112 033,137 g 12 szt. woreczków	409,34 g
Marihuana (Rośliny)	4 szt.	-	-	4 szt.	-	-
Haszysz	-	12,10 g	-	-	4,240 g	-
Amfetamina	13,568 g	-	0,56 g	11,79 g	2,000 g 1 szt. (woreczek foliowy)	-
Amfetamina - Metamfetamina	-	0,97 g	-	-	-	-
Ecstasy	-	-	0,75 g	-	-	4 szt.

Kokaina	-	-	-	-	-	-
LSD	-	5 szt.	-	3 szt.	-	-
Heroina	-	-	-	-	-	-
Grzyby halucynogenne	-	-	-	-	-	-
Brephedrone	-	-	-	-	-	-
Cannabis	-	-	-	-	-	-
Efedryna	-	-	-	-	-	-
Ethcathion	-	-	-	-	-	-
Ethylphenidate	-	-	-	-	-	-
Mefedron	-	-	-	-	-	-
Metaamfetamina	-	-	-	-	-	-
Metaamfetamina i Buprenorfina	-	-	-	-	-	-
Środki zastępcze tzw. dopalacze	2 814 g 3 067 szt.	40 091,80 g 4 873 szt.	1952,9 g 321 szt.	2 450 szt.	962 g 134 szt.	-
Nowe substancje psychoaktywne, środki zastępcze: 4CMC, ALFA, HEX, 3CMC, MEGIC, FAKE, AMB-CHMINACA, 5-CL-ADB-A, FLUNITRAZOLAM, 3CEC, 3MMC, Clonazepam, Etizolam, Klonazolam, Flualprazolam, Eutylon, Butyloheksedron, HEX.	-	-	-	-	-	8 618,79 g 255 szt.
PCP	-	-	0,88 g.	-	-	-
Adipex Retard (lek na odchudzanie – chemicznie i farmakologicznie zbliżony do grupy amfetamin, zawiera fenterminę)	40 szt.	50 szt.	-	460 szt.	-	-
Morfina	-	-	0,30 g	-	-	-
HEX - EN	-	-	-	511,45 g	-	-
Tramadol Hydrochloride (lek opioidowy)	-	-	-	-	10 tabletek (200 mg) lek opioidowy	-

Beżowy proszek - kryształki (nowe substancje psychoaktywne)				-	6 szt. woreczków foliowych	-
4CMC Crystal - dopalacz				-	25,700 g	-
Sterydy i leki anaboliczne: Testosteron, Nandrolin, Decabnabol, Hormon wzrostu, Ovigil, Enabol, Clenbuterol, Testosteron, Kamagra, Trebolon, leki sterydowe.						488 szt. opakowań 200 g
Produkty lecznicze: Viagra i inne leki						22 680 szt. (tabletki)
Środki zastępcze: Blu Magic						5,33 g

Źródło: Łódzki Urząd Celno- Skarbowy w Łodzi

Ściganiem przestępstw związanych z produkcją, przemycem i handlem zajmuje się także Centralne Biuro Śledcze Zarząd w Łodzi.

Konfiskata narkotyków

Rok	Rodzaj narkotyku	Ilość skonfiskowanych narkotyków			
		Produkcja	Przemyt	Handel	Inne
2011	Amfetamina	150,85 g	-	-	-
	Marihuana	900,95 g	-	1 075,82 g	233 krzewy
	Kokaina	-	-	-	-
	Heroina	-	-	4,55 g	-
	Ecstasy	-	-	-	-
2012	Amfetamina	80,7 g	149,75 g	2 705,94 g	
	Marihuana	4 066,25 g w tym 398 krzewów konopi	1,95 g	1 152,37 g	7 wykrytych nielegalnych produkcji
	Heroina		-	4,55g	
2013	Amfetamina	-	-	-	11 402,55 g
	Haszysz	-	-	-	187,33 g
	Marihuana	128 szt.	15 067,35 g	-	24 147,17 g
	Ecstasy	-	-	-	265 szt.
	BMK w litrach	1 400 litrów	-	-	-
2014	Amfetamina	-	-	5796,35 g 2,35 g - mefedron	-
	Marihuana	10 nieleg.prod. 611 388,64 g w tym 1 970 krzewów konopi	2 186,9 g	867,20 g	-
	Heroina	-	-	50,00 g	-
	Dopalacze	-	-	540,34	-
2015	Amfetamina	2 nielegalne produkcje 6 277,25 g	-	12,85 g	-
	Marihuana	10 nielegalnych produkcji 21 439,47 g (w tym 1 939 krzewów konopi)	1 005,7 g	4 179,15 g	-

	Heroina	-	-	77,5 g	-
	Haszysz	1 nielegalna produkcja 243,3 g	413 150,00 g	1,3 g	-
	Kokaina	22,6 g	-	-	-
2016	Amfetamina	5 812,8 g	-	37,85 g	-
	Marihuana	1000 g, (w tym 2 453 szt. krzewów konopi) 5 plantacji	-	17 002,15 g	-
	Heroina	-	-	-	-
	Dopalacze	-	-	Mefedron 488 g	-
2017	Amfetamina	7 896,75 g	-	1 162,19 g MDMA 17,9 g	2 wykryte nielegalne produkcje
	Marihuana	2 017,15 g w tym 780 szt. krzewów konopi (5 plantacji)	-	33 058,85 g	3 wykryte nielegalne produkcje
	Ecstasy	10 120 szt.			
	Kokaina	57,6 g		80,25 g	
	Dopalacze	-	-	-	GBL 1 045 ml
2018	Amfetamina	4.459,85 g	-	3.930,6 g MDMA 2.167,00 g	-
	Marihuana	15.231,5 g 1.719 krzewów konopi	-	27.404,00 g	6 nielegalnych produkcji 5 plantacji
	Ecstasy		-	-	-
	Kokaina	95,7 g	-	-	1 wykryta nielegalna produkcja
	Haszysz	-	5.106,00 kg	-	-
2019	Amfetamina	-	766 g	148 szt. mefedron	
	Marihuana	5 520,01 g /oprócz tego 73 szt. krzewów konopi tj. 3 plantacje/	-	39 g	3 wykryte nielegalne produkcje
	Ecstasy	-	-	-	-
	Kokaina	-	-	-	-
	Haszysz	-	-	-	-

Źródło: Komenda Główna Policji - Centralne Biuro Śledcze- Zarząd w Łodzi.

W 2019 roku Centralne Biuro Śledcze wykryło 3 nielegalne produkcje marihuany, 3 plantacje marihuany podczas których skonfiskowano 73 krzewy konopi i 5.520,01 g gotowego produktu. Skonfiskowano także 766 g amfetaminy podczas przemytu oraz 148 szt. mefedronu z handlu.

Narkotyki skonfiskowane w latach 2014 – 2019 ogółem

Rodzaj narkotyku	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Amfetamina	8 155,308 g	10 751,1 g	7 006,01	12 651,13g	18 488,75 1 szt. woreczek foliowy MDMA 2 167,00 g	6 831,2 g

Amfetamina- metamfetamina	60,20 g	2,47 g	2,7 g	34,2 g		
Marihuana + Haszysz	631.041,9 g	38 493,62 g	134 383,67 g	64 976,29 g	m 199 259,237 g 12 szt. woreczków h 5 117, 629 kg	Marihuana: 23.627,35 g Haszysz: 5.376 g
Heroina	56,77 g	24,8 g	35,3 g	92,65 g	992,4 g*	
Kokaina	-	1,5 g	0,9 g	146,55 g	102 095,7 g	
Ecstasy	63 szt.	13 szt.	328 szt.	10 181 szt.	*	
Grzyby halucynogenne	8,13 g	-	99,8 g	44,5 g		
Krzewy konopi	2.263 szt.	2.639 szt.	4 223 szt.	1 925 szt.	2 169 szt.	416 szt. 7 546 g
Nowe substancje psychoaktywne (Dopalacze)	5 868,44 g 36 tabl. 9 znaczków 3 067 szt.	132 713,80g 4 873 szt.	6 715,9 g 321 szt.	2 450 szt. 5 735 g	9 402,8 g 134 szt. 6 szt. woreczków foliowych	4 856,8 g
Nowe substancje psychoaktywne, środki zastępcze: 4CMC, ALFA, HEX, 3CMC, MEGIC, FAKE, AMB-CHMINACA, 5-CL- ADB-A, FLUNITRAZOLAM, 3CEC,3MMC,Clonozepam, Etizolam, Klonazolam, Flualprazolam, Eutylon, Butyloheksedron, HEX.	-	-	-	-	-	8 618,79 g 255 szt. (tabletki)
LSD	-	5 szt.	-	4 szt.		
Methadon	100 ml	270 cm ³	4,5 g	1,2 ml		
Clonozepam	683 szt.	-	-	37,8 g		
Butylon	-	2,4 g	-	-		
Mefedron	4,01	14,4 g	107,6 g	-	*	148 szt.
MDMA	-	-	0,75 g	99,9 g	*	4 szt. (tabletki) 143 490,2 g
MDPV	123,13 g	-	41,6 g	-		
PCP	-	-	0,88 g	-		
Adipex Retard (lek na odchudzanie – chemicznie i farmakologicznie zbliżony do grupy amfetamin, zawiera fenterminę)	40 szt.	50 szt.	-	460 szt.		
Estazolam	60 szt.	-		-		
Diazepam	120 szt.	-		-		
Relanium	520 szt.	-		-		
4-MEC	413,91 g	-	2,2 g	0,6 g		
3-MMC	-	17,5 g	12,8 g	-		
5FAKB	-	0,5 g	82,5 g	-		
pFPP	-	0,3 g	-	-		

Etkatynon	-	24,4 g	-	-		
α-PVP	-	16,7 g	-	-		
XRL-11	-	7,7 g	-	-		
BB-22	-	0,3 g	1,8 g	-		
Etylofenidat	-	0,4 g	-	-		
Fentanyl	-	22 cm ³	-	-		
Morfina	-	-	0,30 g	-		
Kwas fenylooctowy	-	-	490,1 g	-		
AB-FUBINACA	-	-	0,9 g	-		
AM-2201	-	-	8,9 g	1,5 g		
PENTEDRON	-	-	4,3 g	-		
UR - 122	-	-	11,6 g	-		
OKSYKODON	-	-	102,6 g	-		
GBL	-	-	7,7 g	1 045 ml		
Tramadol Hydrochloride (lek opioidowy)					10 tabletek (200 mg)	
4 CMC Crystal					25,700 g	
Sterydy i leki anaboliczne: Testosteron, Nandrolin, Decabnabol, Hormon wzrostu, Ovigil, Enabol, Clenbuterol, Testosteron, Kamagra, Trebolon, leki sterydowe.						488 szt. opakowań 200 g
Produkty lecznicze: Viagra i inne leki						22 680 szt. (tabletki)
Środki zastępcze: Blu Magic						5,33 g

W 2019 r. skonfiskowano najwięcej MDMA 143 490,2 g i 4 szt. (tabletki), marihuany (31.483,95 g), amfetaminy (6 831,2 g).

Konfiskacie podlegają także tzw. NSP - jest to oczywista konsekwencja wprowadzonych zmian w prawie. Skonfiskowano ich: 8 618,79 g 255 szt. (tabletki).

Problem walki z „dopalaczami” jest niestety bardzo trudny, bowiem w miejsce substancji zakazanych wchodzą bardzo szybko nowe substancje. Likwidacja sklepów

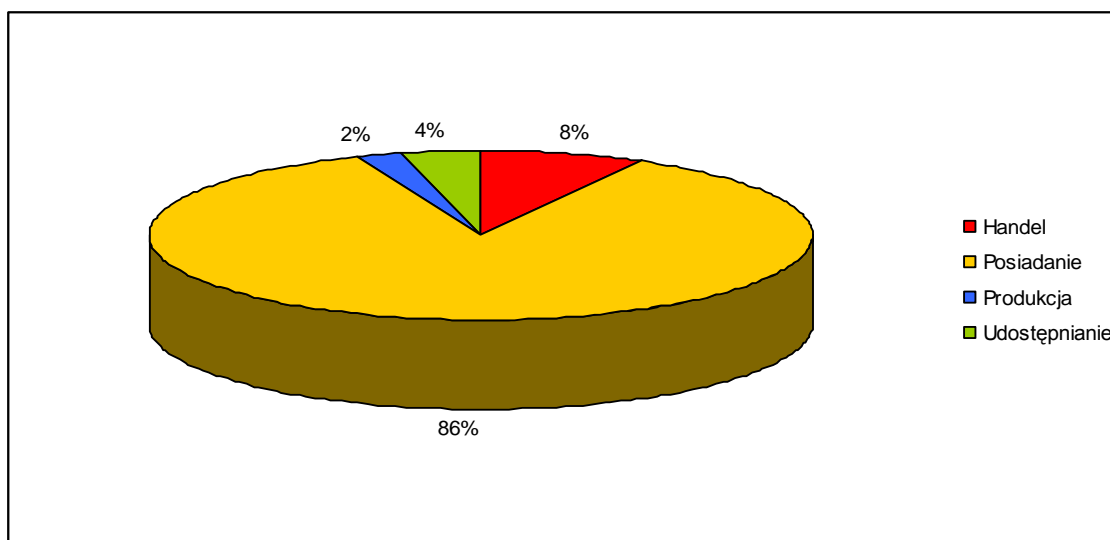
stacjonarnych ograniczyła znacznie dostępność tych substancji, jednak nadal bez problemu można je zakupić w sklepach internetowych.

Oczywiście po ilości konfiskowanych narkotyków i NSP nie możemy wysuwać żadnych wniosków na temat wielkości obrotu tymi substancjami, gdyż jest to tylko niewielka część obecnych na nielegalnym rynku.

Konsekwencją wykrytych przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii są wnoszone przez prokuratury oskarżenia.

Liczba wniesionych oskarżeń z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Handel narkotykami	28 oskarżeń
Posiadanie narkotyków	304 oskarżeń
Produkcja narkotyków	9 oskarżenia
Udostępnianie narkotyków	14 oskarżeń

Źródło: Prokuratura Okręgowa w Łodzi

W roku 2019 wniesiono 355 oskarżeń z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (w 2018 r. 470). Prawie 86% dotyczyło posiadania narkotyków, 8% handlu narkotykami, 4% udostępniania oraz 2% – produkcji narkotyków. W 2019r. udział procentowy oskarżeń w związku z posiadaniem narkotyków wzrósł o 10% i od lat jest to największa liczba oskarżeń. Oskarżenia dotyczące pozostałych przestępstw zmalały w każdym z rodzajów o 3%.

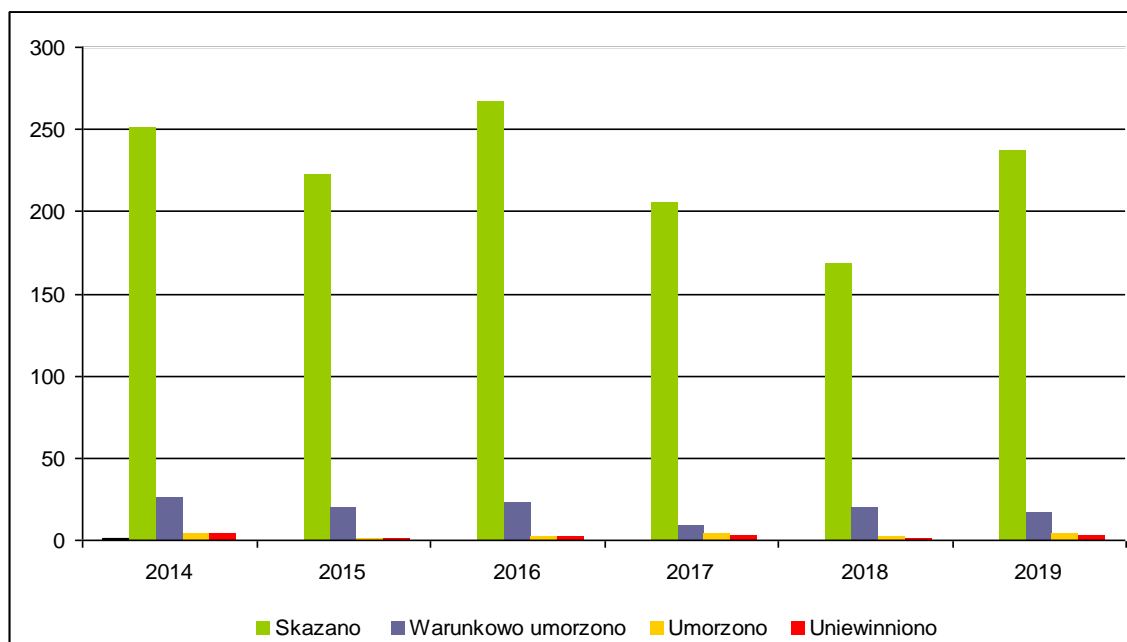
W 2019 roku wniesionych zostało także 47 aktów oskarżenia dotyczących przestępstw popełnionych pod wpływem narkotyków, wynikających z innych ustaw. Jest to znaczny

wzrost w stosunku do poprzedniego roku (o 56,7%). Na przestrzeni kilku lat obserwowaliśmy stały wzrost liczby tych właśnie oskarżeń. W poprzednich latach było to odpowiednio: 2018 r. 30, 2017r. 106, 201 r. 29, 2015r. 17, 2014 r. 21, 2013r. 15, 2012 r. 2, 2011 r. 7. Jedynie w roku 2018 odnotowaliśmy gwałtowny spadek (ponad trzykrotny). Mogło to wynikać z faktu, że okoliczność działania pod wpływem narkotyków nie zawsze jest uwzględniona w kwalifikacji prawnej czynu, ani też w danych statystycznych.

W 2019 r. umorzono 245 postępowań prokuratorskich (w 2018 r. 521), to ponad 100% mniej aniżeli w ubiegłym roku. Nie mamy danych nt. przyczyn umorzonych postępowań. W związku z tym nie wiemy czy w tej grupie znajdują się również umorzenia warunkowe z delegacji art. 72 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wyroki sądów rejonowych w latach 2014 – 2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osądzono	285	246	294	221	191	261
Skazano	251	222	267	205	168	237
Warunkowo umorzono	26	20	23	9	20	17
Umorzono	4	1	2	4	2	4
Uniewinniono	4	1	2	3	1	3

Źródło: Sąd Okręgowy w Łodzi - Sądy Rejonowe dla Łodzi – Śródmieścia i Łodzi - Widzewa .

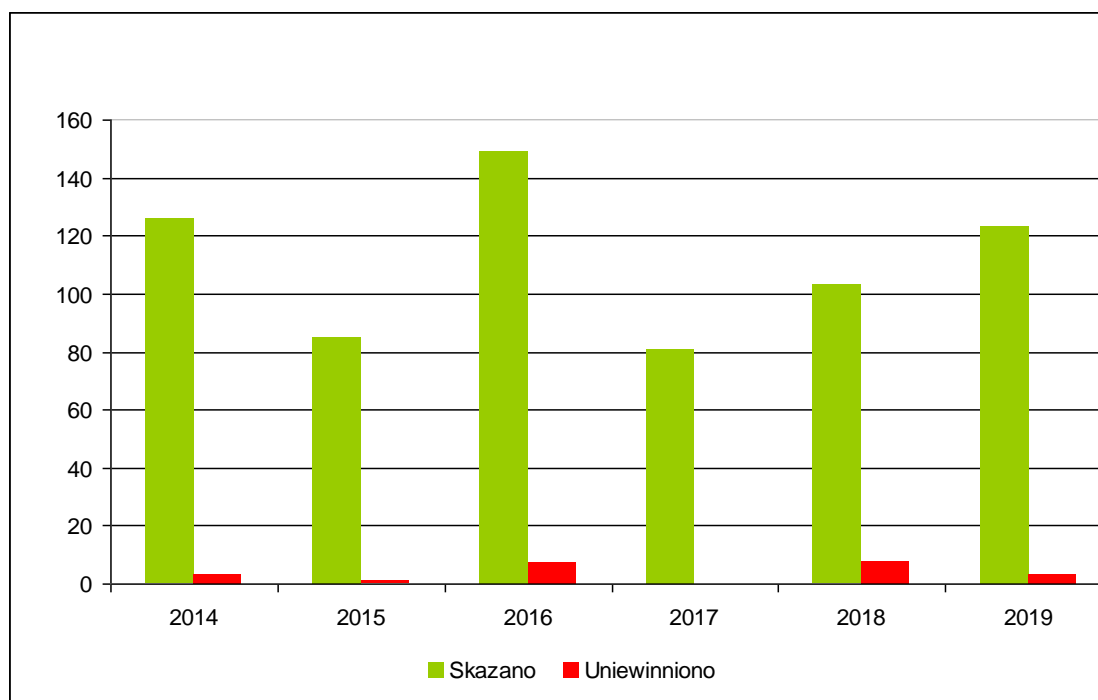
Po spadku liczby osądzonych w ostatnich dwóch latach, odnotowujemy ich wzrost (o 37%), co oznacza przeprowadzenie większej ilości spraw. W 2019 roku podobnie jak w roku poprzednim procentowy wskaźnik wyroków skazujących wynosił ok. 90% ogółu osądzonych. Zdecydowanie procentowo zmalał odsetek spraw zakończonych warunkowym umorzeniem 6,5% (w 2018 r.- 10,5%). W trzech sprawach zapadł wyrok uniewinniający.

W żadnym przypadku sąd nie odstąpił od wymierzenia kary. Skazano 237 osób, w tym: na karę pozbawienia wolności do 2 lat 72 osoby, na karę od 2 do 5 lat - 9 osób; powyżej 5 lat 1 osobę, ograniczenie wolności + karę mieszaną - 99 osób; grzywnę samoistną – 56 osób.

Sprawy dotyczące przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. rozpatrywane są także w IV i XVIII Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w Łodzi. Przedstawiam je osobno, ponieważ dane zawierają także liczby osądzonych mieszkańców Kutna, Łęczycy, Zgierza i Pabianic, jako, że te Wydziały są I instancją dla określonych spraw, również dla tych miast.

Wyroki w Wydziałach Karnych Sądu Okręgowego w Łodzi w latach 2014 – 2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osądzono	129	86	159	84	114	126
Skazano, w tym:	126	85	149	81	103	123
Pozbawienie wolności do 2 lat	74	44	79	45	43	57
Pozbawienie wolności powyżej 2 lat	39	40	68	34	56	58
Grzywna samoistna	13	1	-	-	-	-
Uniewinniono	3	1	7	0	8	3

Źródło: Sąd Okręgowy w Łodzi - IV i XVIII Wydział Karny Sądu Okręgowego w Łodzi.

W 2019 roku znacznie wzrosła liczba spraw, a tym samym wzrosła liczba osób sądzonych w Wydziałach Karnych Sądu Okręgowego w Łodzi. W stosunku do roku poprzedniego wskaźnik ten wzrósł o 10,5%. Zwiększył się także wskaźnik spraw zakończonych wyrokiem skazującym i wyniósł 97,6% osądzonych. W poprzednim roku było

to 90%. Na podobnym poziomie procentowym pozostały wskaźniki kary pozbawienia wolności do 2 lat i powyżej 2 lat, w odniesieniu do ogółu wyroków skazujących. Uniewinniono 3 sądzone osoby to o 5 osób mniej niż w poprzednim roku, przy większej liczbie osądzanych.

VI. WNIOSKI

Dane z Raportu skłaniają do sformułowania kilku wniosków:

1. Bardzo wysokie koszty finansowe wielu instytucji oraz bezpośrednie koszty niefinansowe narkomanii każą zwrócić większą uwagę na rolę profilaktyki.
2. Wskazaniem jest dalsze prowadzenie na poziomie samorządów działań profilaktycznych przeciwko „dopalaczom”, gdyż łatwy dostęp do nich w sklepach internetowych przyczynia się do wzrostu liczby osób przyjętych Oddział Toksykologii Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi a także do wzrostu przyjęć użytkowników „dopalaczy” do leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego.
3. Brak bazy danych z leczenia ambulatoryjnego powoduje, że cały czas operujemy ilością zgłoszeń, co absolutnie nie przekłada się na liczbę leczonych. Nie możemy zatem określić ile faktycznie osób z problemem narkotykowym podjęło leczenie, ilu corocznie podejmuje leczenie po raz pierwszy. Rzeczywiste dane z leczenia stacjonarnego jak i ambulatoryjnego stanowią ważny element przy określaniu wielkości zjawiska narkomanii. Wskazaniem byłoby podjęcie działań zmierzających do utworzenia takiej bazy danych.
4. „Młodzi – dorośli” zwłaszcza mężczyźni nadal stanowią dominującą część pacjentów w różnych formach leczenia a także wśród pacjentów przyjętych na Oddział Toksykologii IMP. Świadczy to o potrzebie podjęcia stosownych działań skierowanych do tej grupy społecznej.
5. Obserwujemy stabilność cen narkotyków od dawna występujących na rynku. Może to świadczyć o utrzymującym się popycie na tym samym poziomie. Jednak na rynek wkraczają coraz to nowsze groźniejsze narkotyki.
6. Wzrasta liczba postępowań, konfiskat narkotyków, co świadczy z jednej strony o efektywniejszej pracy organów ścigania, z drugiej zaś o niekończącej się walce z tym zjawiskiem.
7. Bardzo duży niepokój budzi wzrost liczby osób nieletnich, którym postawiono zarzuty z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Rozprawdzają oni narkotyki i „dopalacze” wśród swoich kolegów i znajomych. Koniecznym są skuteczniejsze działania zmierzające do wyeliminowania młodych ludzi z tego procederu.

8. Na przestrzeni lat wzrasta liczba osób z problemem narkotykowym, które po terapii korzystają z miejsc pobytu w hostelu. Świadczy to o coraz większej liczbie narkomanów chcących rozpocząć nowe życie wolne od narkotyków.